

***GODIŠNJE IZVJEŠĆE UPRAVE DRUŠTVA ZA
DALEKOVOD GRUPU ZA 2008. GODINU
S OSVRTOM NA OČEKIVANI RAZVOJ U BUDUĆNOSTI***

SADRŽAJ

	STR.
<i>1. UVOD</i>	<i>1</i>
<i>2. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU U DRUŠTVU</i>	<i>2</i>
<i>3. VLASNIČKI ODNOSI</i>	<i>13</i>
<i>4. ORGANI DRUŠTVA</i>	<i>14</i>
<i>5. PROIZVODNJA - NATURALNI POKAZATELJI</i>	<i>16</i>
<i>6. ZAPOSLENOST</i>	<i>18</i>
<i>7. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA</i>	<i>19</i>
<i>8. REVIZORSKO IZVJEŠĆE ZA 2008.</i>	<i>21</i>

I. UVOD

Sukladno odredbama članka 300 b. Zakona o trgovačkim društvima, Uprava Društva podnosi Nadzornom odboru i dioničarima Godišnja financijska izvješća i Izvešće o stanju u Društvu, te izražava visoko zadovoljstvo ostvarenim.

Izvešće sadrži konsolidirane podatke DALEKOVOD GRUPE koju čine matrica DALEKOVOD d.d. te povezana društva u kojima je DALEKOVOD d.d. većinski vlasnik.

Godišnje izvješće uključuje godišnja financijska izvješća izrađena u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji te Zakonom o trgovačkim društvima.

Godišnja financijska izvješća revidirana su u skladu s Međunarodnim revizorskim standardima od strane ovlaštenog revizora PRICEWATERHOUSECOOPERS, d.o.o. ZAGREB.

Prema mišljenju ovlaštenog revizora, priloženi konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima financijski položaj Grupe i Društva na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate njihovog poslovanja i novčane tokove za 2008. godinu sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

II. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU U DRUŠTVU

Poštovani dioničari,

u ime Uprave Društva, izuzetno mi je zadovoljstvo predstaviti konsolidirana godišnja financijska izvješća za 2008. godinu **DALEKOVOD GRUPE** koju čine matica i slijedeća povezana društva:

Naziv	% vlasništva
1. DALEKOVOD - CINČAONICA d.o.o. - Dugo Selo	100
2. DALEKOVOD PROJEKT d.o.o. - Zagreb	100
3. UNIDAL d.o.o. - Vinkovci	50,54
4. DALEKOVOD - TIM d.d. - Topusko	89,28
5. DALEKOVOD - TKS d.d. DOBOJ - BOSNA I HERCEGOVINA	88,83
6. DALEKOVOD d.o.o. - LJUBLJANA - SLOVENIJA	100
7. DALCOM GmbH Freilassing - NJEMAČKA	100
8. DALEKOVOD d.o.o. - Mostar - BOSNA I HERCEGOVINA	100
9. DALEKOVOD - POLSKA S.A. - Varšava - POLJSKA	87,18
10. DALEKOVOD-NAMIBIJA LTD.- WINDHOEK NAMIBIJA	60
11. ZABLAĆE d.o.o. - Zagreb (po potpisanom društvenom ugovoru)	50
12. DALEKOVOD ESOP d.o.o. - Zagreb	100
13. DALEKOVOD - EKO - Zagreb	50
14. ADRIAL d.o.o. - Šibenik	20
15. CINDAL d.o.o. - Dobj	95,01

U prošloj godini GRUPA i društvo - matica ostvarili su značajne rezultate u poslovanju. Ostvareni rezultati potvrđuju nastavak trenda kontinuiranog rasta Grupe kroz duži period.

1. Financijski pokazatelji po MRS-u

	Matica u 000 kn	Indeks 08/07	GRUPA u 000 kn	Indeks 08/07
Ukupna imovina	2.587.002	145,6	2.662.834	144,3
Ukupna prihod	2.259.710	127,7	2.310.657	123,7
Bruto dobit	104.984	104,2	110.517	108,6
Neto dobit	82.514	104,2	86.515	108,3

Po dionici ostvarena je bruto dobit od 46,10 kn, odnosno neto dobit od 36,30 kn. U usporedbi sa 2007. godinom bruto i neto dobit po dionici bilježi rast od 4,0%.

Po hrvatskim propisima ukupni prihod za Društvo-maticu iznosi 2.280.058.106 kn, za Grupnu 2.302.458.919 kuna.

Struktura prihoda	Društvo - matica		Grupa	
Prihodi od prodaje u zemlji	1.629.458	72,1	1.605.925	69,5
Prihodi od prodaje u inozemstvu	566.465	25,1	662.256	28,7
Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda	21.726	1,0	21.744	0,9
Ostali prihodi (i financijski prihodi)	42.061	1,8	20.732	0,9
UKUPNO	2.259.710	100,0	2.310.657	100,0

Na visoki rast imovine najviše je utjecao rast kratkotrajne imovine i to zaliha, potraživanja od kupaca, novac i nedospjela naplata potraživanja, te dugotrajna imovina - ulaganja u objekte, postrojenja i opremu.

2. Naturalni pokazatelji poslovanja

Dalekovod i proizvodna društva unutar grupe u 2008. godini ostvarila su slijedeće količine:

Ostvarena proizvodnja	2008. tona	Indeks 08/07
<i>DALEKOVOD, d.d. ZAGREB</i>		
<i>(ovjesna i spojna oprema</i>	<i>3.349</i>	<i>91,5</i>
<i>i metalne konstrukcije)</i>	<i>10.782</i>	<i>96,5</i>
<i>UNIDAL, d.o.o. VINKOVCI (otkivci)</i>	<i>2.819</i>	<i>121,9</i>
<i>„DALEKOVOD - TKS“ Doboj</i>	<i>6.566</i>	<i>115,9</i>
<i>DALEKOVOD - TIM Topusko</i>	<i>8.638</i>	<i>118,0</i>
<i>DALEKOVOD - CINČAONICA d.o.o.</i>		
<i>DUGO SELO (pocinčano crne robe)</i>	<i>31.786</i>	<i>100,5</i>

S ostvarenim količinama proizvodnje načelno možemo biti zadovoljni, osobito u tvornici u Vinkovcima koja bilježi rast od 22%. Zbog poznate krize u svijetu i regiji, a posebno u automobilske industriji za koju je najviše vezano naše poduzeće Unidal d.o.o, proizvodnja je osjetno manja u zadnjem kvartalu 2008., a isto se očekuje i u 2009. godini.

Dalekovod Cinčaonica d.o.o. bilježi rast od 1% u odnosu na prošlu godinu dok je proizvodnja u Velikoj Gorici manja za 5% zbog osjetnog smanjenja serijske proizvodnje plašteva za autoceste u odnosu na 2007. godinu.

3. Zaposlenost kapaciteta

U 2008. godini imali smo potpunu zaposlenost kapaciteta u svim proizvodnim dijelovima grupe Dalekovod, dok je u izgradnji bio određeni broj radnika prvih 5 mjeseci na čekanju.

4. Tržište prodaje

I u ovoj, kao i u prethodnim godinama, najveći prihod ostvaren je prodajom opreme i izvođenjem radova u zemlji.

Izrazito smo ponosni na rast izvoza koji je ostvaren na zahtjevnim tržištima (Norveška, Albanija, Kazahstan i drugi).

Najznačajnije aktivnosti bile su na slijedećim programima:

- Program „Sustavi cesteovnog prometa“ 40,05%
- Program elektroenergetska postrojenja 20,46%
- Program „Željeznice i ostali tračni prometni sustavi“ 5,22%
- Program „Hale, dvorane, poslovni, stambeni i sportski objekti“ 7,52%
- Program MK 7,19%
- Program OSO 5,31%
- Ostalo 14,25%

Za napomenuti je, da je većina ovih poslova dobivena na međunarodnim licitacijama, odnosno raspisanim javnim natječajima u zemlji, gdje je, za razliku od prethodnih godina, konkurencija kako domaćih tako i stranih tvrtki bila puno veća.

Uglavnom smo dobili one poslove na koje smo objektivno računali, zahvaljujući u prvom redu dosadašnjim referencama, našom garantiranom kvalitetom te striktnog pridržavanja ugovorenih rokova.

5. Tržište nabave

U toku 2008. godine na tržištu nabave snažno se osjetio utjecaj globalne ekonomske krize tako da su cijene strateških materijala iz sektora crne metalurgije rasle od početka 2008. godine pa do rujna 2008. godine (odnosno obojene metalurgije do sredine 2008. godine) da bi nakon toga došlo do značajnog pada cijena koji je nastavljen i u prvom kvartalu 2009. godine, ali je u zadnjih mjesec dana zaustavljen sa naznakama mogućeg rasta u narednom periodu.

U strategiji nabave naglasak je stavljen na transparentnost i pregovaranje sa manjim brojem većih dobavljača u cilju postizanja boljih cijena i uvjeta plaćanja.

Budući razvoj događaja na tržištu nabave, uvelike će odrediti zbivanja na svjetskom tržištu repromaterijala, gdje osobito za obojene metale (cink, aluminij, bakar) burza, a za crnu metalurgiju, nekoliko velikih proizvođača diktiraju cijene.

No, prema dostupnim informacijama dostignut je donji prag te je u narednom periodu za očekivati porast cijena osnovnih materijala iz sektora crne i obojene metalurgije pa bi u slučaju većih potreba za ugovorene ili predviđene projekte bio povoljan trenutak za nabavku istih.

Tokom 2008. godine nastavljen je i proces reorganizacije skladišne funkcije na način da je na lokaciji Dugo Selo organiziran centralni skladišni punkt gotovih proizvoda na koji se zaprima sva pocinčana roba proizvedena u sklopu Dalekovod grupe, ali isto tako i finalni proizvodi vanjskih dobavljača kako bi se sa skladišta gotovih proizvoda mogla vršiti otprema prema propozicijama dobivenih od službe prodaje i ugovaranja.

Na skladište gotovih proizvoda Dalekovod Cinčaonica d.o.o. predaje kompletiran i upakiran proizvod prema ranije dostavljenoj dokumentaciji od strane službe prodaje i ugovaranja.

6. Likvidnost Društva

Sve svoje obveze, posebno obveze prema Državi (porez na dobit, porez na dodanu vrijednost, doprinosi, porez na dohodak, carine) te dividenda i plaće radnika podmirivane su na vrijeme, a obveze prema dobavljačima s odgodom od prosječno 120 dana.

Dugoročni krediti korišteni su kod nabave nove opreme te refinanciranja radova za ino investitore odobrenih na komercijalni kredit.

Kratkoročni krediti za tekuću likvidnost korišteni su zbog nemogućnosti pravodobne naplate potraživanja od kupaca-investitora i isti su putem ugovora o asignaciji/cesiji po njima vraćeni.

Žiro račun Dalekovoda d.d. niti u 2008. godini, kao ni prethodnih godina, nije bio blokiran.

7. Garantna izloženost prema vrsti garancije

Svi projekti sa našim najznačajnijim Investitorima:

- Hrvatskim autocestama d.o.o.
- Hrvatskim cestama d.o.o.
- Autocestom Rijeka Zagreb d.d.
- Hrvatskom elektroprivredom d.d.
- KEGOC, Kazahstan
- Statnett, Norveška
- Elektroprivreda Crne Gore i Albanije

zahtijevaju izdavanje garancija za ozbiljnost ponude u fazi javnog nadmetanja. Također je potrebno osigurati garancije za dobro izvršenje posla kao i za povrat avansa.

Ukupni iznos garancija izdanih od strane poslovnih banaka na dan 31.12.2008. godine iznosi 555.840.968,26 kuna sa slijedećom strukturom:

UGOVORI O GRAĐENJU	<i>Iznosi</i>
<i>Garancije za dobro izvršenje posla i garantni period</i>	<i>314.323.929,95</i>
<i>Garancije za povrat avansa</i>	<i>184.119.175,36</i>
JAVNA NADMETANJA	
<i>Ponudbene garancije</i>	<i>17.398.631,40</i>
OSTALO	
<i>Ostale vrste garancija</i>	<i>39.999.231,55</i>
UKUPNO	<i>555.840.968,26</i>

U odnosu na 2007. godinu ostvaren je znatan pad iznosa garancija kroz zamjenu izdanih garancija kod domaćih investitora (HC, HAC, HEP, ARZ, HŽ), odnosno repozicioniranjem instrumenata osiguranja (bjanko zadužnice, zadužnice, mjenice) kako u pogledu već sklopljenih ugovora o građenju, tako i ugovoranjem istih prema potencijalnim ugovorima, u cijelosti ili u manjem postotku.

U okviru poslovne strategije Društva prema financijskim institucijama što obuhvaća financijsko praćenje redovnih aktivnosti te novih projekata i akvizicija u okviru poslovne strategije rasta Društva u dugoročnom razdoblju, u drugoj polovici 2008. godine ostvarena je Sale and Lease Back transakcija - tj. prodaja i povratni najam Cinčaonice Dugo Selo kao najjednostavniji oblik monetarizacije imobilizirane imovine i dodatni izvor likvidnosti.

Prodajom Cinčanice Dugo Selo te uzimanjem iste u najam u procijenjenoj vrijednosti transakcije od 30 mil. EUR refinancirali su se otvoreni dugoročni krediti Dalekovoda (ZABA, PBZ, HVB), dio kratkoročnih kredita te krediti TIM Topusko d.d. uz naglasak na pregovore s bankama, odnosno izmjenu uvjeta kredita s ciljem ukidanja naknada za prijevremenu otplatu kredita koje iznose između 1% i 2% ostatka duga čime su se ostvarile znatne uštede.

Cilj je bio repozicioniranje instrumenta osiguranja kroz skidanje zalogu na nekretninama i pokretninama po postojećim kreditima te odobrenih sadašnjih te planiranih budućih limita uz korištenje samo redovnih instrumenata osiguranja kao što su obične zadužnice, bjanko zadužnice i mjenice.

S obzirom da su i kratkoročni krediti Zagrebačke banke u cijelosti osigurani predmetnim zalogom na svim nekretninama temeljem izdanih mjenica u obzir se mora uzeti i povrat sredstava s ovog osnova ove vrste kratkoročnog duga. Razlika u iznosu EUR 1,15 milijuna do 30 milijuna EUR-a vrijednosti S/L back transakcije koristila se za zatvaranje dijela kratkoročnih kredita Zagrebačke banke.

8. Komercijalni zapisi

S obzirom na:

- ⌘ svoju veličinu kako po prihodima tako i po broju zaposlenih,
- ⌘ stalan rast svih relevantnih segmenata poslovanja u posljednjim godinama, ⌘ prisutnost na tržištu zemalja u okruženju,
- ⌘ sve više izraženu izvoznu orijentaciju
- ⌘ svoju ulogu i značaj u gospodarstvu Republike Hrvatske,

Dalekovod se svrstao u red tvrtki koje su u mogućnosti osigurati financijska sredstva - obrtni kapital na tržištu kapitala mimo klasičnog zaduživanja kod poslovnih banaka i po cijeni nižoj u odnosu na cijenu kapitala kod poslovnih banaka.

Stoga je donešena odluka o daljnjem izdavanju komercijalnih zapisa. Postojeći program izdavanja komercijalnih zapisa povećan je na 250.000.000,00 kuna, pa su nakon izdavanja prve tri tranše komercijalnih zapisa Dalekovoda d.d., u drugoj polovici 2008. godine izdane još dvije tranše komercijalnih zapisa, IV. tranša u iznosu 115.000.000,00 kuna (dospijeće 23.07.2009.) i V. tranša 110.000.000,00 kuna (dospijeće 12.09.2009.).

9. Kadrovi i plaće

Prosječan broj zaposlenih u 2008. godini iznosio je ukupno 2.287 radnika, od toga 1.525 u Dalekovodu d.d., a 762 radnika u povezanim društvima, što je u odnosu na prosječno stanje 2007. godine ukupno povećanje od 65 radnika ili 3%

Dobrim poslovnim rezultatima Društva uvelike je doprinijela i stalna briga Društva prema zaposlenicima, a koja se očitovala kroz:

- redovitu isplatu plaće i drugih novčanih naknada određenih općim aktima Društva i Kolektivnim ugovorom,
- unapređivanje zaposlenika rasporedom na bolje plaćena radna mjesta,

- omogućavanje stručnog usavršavanja zaposlenika (razni tečajevi, seminari, dodatna obrazovanja i slično),
- pojačan nadzor nad provedbom mjera zaštite na radu i osposobljavanju radnika za rad na siguran način.

Prosječna isplaćena plaća za 2008. godinu na razini Dalekovod grupe iznosila je 5.518 Kn.

U „Dalekovodu“, d.d. prosječna plaća iznosila je 7.242 Kn, što u odnosu na godinu ranije čini rast od 2%.

10. Investicije

U 2008. godini investirano je u novu tehnologiju i opremu - osnovna sredstva:

- u PC Ured uprave i Podrška PP (i lokacija Dugo selo)	12.743.941 kn
- u PC Inženjering	1.191.413 kn
- u PC Proizvodnja	10.888.590 kn
- u PC Izgradnja	8.352.781 kn
UKUPNO :	33.176.725 kn

11. Akvizicije

Aktualna akvizicija Dalekovoda je tvrtka Pružne građevine d.o.o. s partnerom Sitolor-om za čije smo preuzimanje već dali ponudu Hrvatskom fondu za privatizaciju te očekujemo uspješan završetak tog projekta tijekom proljeća 2009. godine.

Na taj način bi Dalekovod d.d.d učvrstio svoj položaj u segmentu izgradnje željezničke infrastrukture.

OČEKIVANI RAZVOJ DRUŠTVA U BUDUĆNOSTI

Glavni cilj strateškog pozicioniranja Dalekovoda d.d. je osigurati dugoročnu profitabilnost tvrtke i stabilan rast. Dalekovod se učvrstio kao tržišni lider u svojoj djelatnosti u raznim infrastrukturnim industrijama (elektroenergetska industrija, željeznice, oprema za ceste, telekomunikacije, čeličnoretastki objekti i dr.), a to nastoji postići i u zemljama regije. Na taj način smanjujemo utjecaj konjunkturalnih investicijskih ciklusa u navedenim industrijama na poslovanje Dalekovoda. Ova se strategija upravljanja rizikom pokazala ispravnom jer je Dalekovod diverzifikacijom u navedenim industrijama ostvario impresivan rast zahvaljujući činjenici da ne ovisimo jedino o prihodu iz elektroenergetske industrije.

Vodeći se tom idejom upravljanja dugoročnim rizikom poslovanja kroz pozicioniranje u različitim tržišnim nišama u Hrvatskoj i u zemljama regije, u narednom razdoblju Dalekovod će nastaviti s učvršćivanjem svoje tržišne pozicije. U posljednjih nekoliko godina započeo je i s ambicioznim planovima akvizicija i investicija komplementarnih djelatnosti našoj temeljnoj djelatnosti.

Strateško opredjeljenje Dalekovoda je postati lider i na tržištu teške montažne gradnje. Osim usluga montaže izdvajamo se jer nudimo ne samo isporuku i montažu već i idejna rješenja, tehničku dokumentaciju (elektro, građevinske, arhitekturne projekte, statičke proračune, upravni postupak) kao i proizvodnju, odnosno cjelovitu uslugu, projekte „ključ u ruke“. Udio segmenta montažne gradnje u ukupnom prihodu Dalekovoda d.d. je cca 10% i odnosi se na čelične konstrukcije. Dalekovod d.d. gradi i montira sportske dvorane, hale, trgovačke centre, konstrukciju za rafinerije, transformatorske stanice svih naponskih nivoa i sl. na području cijele Hrvatske. S obzirom da je hrvatsko tržište malo, teško je govoriti o regijama u kojima obavljamo većinu takvih poslova. Težište su svakako veliki gradovi, posebno nakon izgradnje velikih dvorana povodom Svjetskog rukometnog prvenstva.

Perspektive za potpunu zaposlenost kapaciteta ne samo u 2009. godini već i narednih nekoliko godina su optimistične, unatoč restrikcijama u investicijska ulaganja. Očekujemo povećanu angažiranost zaposlenja na inozemnom tržištu.

Stoga osnovne aktivnosti Uprave Društva u 2009. godini biti će usmjerene na:

- opremanje riječke obilaznice
- opremanje autoceste Osijek - đakovo
- završetak izgradnje Zračne luke Dubrovnik
- opremanje autoceste Jakuševac - Velika Gorica - Buševac •
- izmještanje i opremanje autoceste Ravča - Ploče
- gradnja željezničke pruge Moravice - Rijeka
- gradnja DV 400 kV Ernestinovo - Pecs
- završetak izgradnje TS Vrbovsko

Dalekovod s puno optimizma očekuje da će poslove iz svog djelokruga rada dobiti na predstojećim natječajima.

Značajniji nastupi na ino tržištu

Ostvareni prihod na ino tržištu iznosi 566.464.766 HRK, što u odnosu na 2007. godinu predstavlja rast od 48,9%. Dalekovod d.d. postupno, iz godine u godinu, povećava udio prihoda s ino tržišta u ukupnom prihodu.

U tijeku je realizacija slijedećih ugovora:

- Nea - Riksgrensen 420 kV Transmission Line - 5.800.000 € - Statnett - Norveška (planirani završetak listopad 2009. godine)
- 420 kV Skaraheia (Evje) - Holen Transmission Line - 21.935.896 € - Statnett - Norveška (planirani završetak kolovoz 2009. godine)
- 400/110/35 kV Ribarevina i 110/10 kV Podgorica 5 - 7.013.696 € - Elektroprivreda Crne Gore
- 400 kV Transmission line Tirana - Podgorica - 41.879.495 € - OST i OPCG
- 500 kV Agadyr - Yukgres - 80.466.982 USD - Kazahstan (puštanje u pogon u lipnju 2009. godine)
- POWER IV (BiH) - 17.000.000 € (radovi završeni, okončani obračun u tijeku) - EPHZHB
- TS 35/10 (20) kV Blidinje - 30.000 € - Dalekovod Mostar
- Izgradnja 22 BP GSM - 1.800.000 € - JP HT Mostar
- ČHE Avče - priključnu DV 2x110 kV Avče - 264.545 € - Dalekovod Ljubljana
- DV 110 kV Gorica - Plave i DV 110 kV Plave Doblar - 243.605 € - Dalekovod Ljubljana
- DV 400 kV Divača - Redipuglia - 147.259 € - Dalekovod Ljubljana
- Nabava i ugradnja 110 kV kabela za Nuklearnu elektranu Krško - 214.373 € - Nuklearna elektrana Krško

Imperativ Društva, obzirom na ograničenost tržišta u zemlji je čim značajniji prihod na ino tržištu, te sadašnji udio prihoda s osnova izvoza opreme i izvoženja radova u inozemstvu od 28,7% povećati vrlo brzo na 40%. Navedenim ciljevima ide u prilog što očekujemo nove poslove:

- Elektroprivreda Crne Gore:
 - a. TS 110/20 kV Kotor (vrijednost 2,25 mil. €)
 - b. dv 110 Kv Tivat - Kotor (vrijednost 300.000 €)
 - c. Rekonstrukcija TS 220/110 kV Mojkovac i TS 110/35 Andrijevića (vrijednost 1,95 mil. €)
- Bosna i Hercegovina EPHZHB
 - a. HE Čapljina - VP 220 kV Kabel (vrijednost 1,5 mil. €)
 - b. Obnova distribucijske mreže (vrijednost 11 mil. €)
 - c. Izgradnja priključka DV 2x110 kV HE Blato (vrijednost 600.000 €)
- Švedska
 - a. 500 kV Dannebo - Fimbole, investitor VATTENFALL (vrijednost 2 mil. €)
- očekuje se potpisivanje ugovora

Na području Skandinavije sudjelujemo trenutno na nekoliko značajnih tendera za prijenosne vodove te očekujemo pozitivne rezultate.

Robni izvoz iz godine u godinu bilježi lagani, ali kontinuirani rast.

Punu zaposlenost u Djelatnosti Proizvodnja, kao ni u povezanim proizvodnim poduzećima nije moguće postići bez značajnijeg izvoza i specijalizacije tvornica za višeserijsku proizvodnju te dislokacije Tvornice iz Velike Gorice.

Za povećanje izvoza uvjet je prihvatljiva konkurentna cijena, kvaliteta i rokovi isporuke.

Uz postojeći redovan izvoz tradicionalnim kupcima, u ovoj godini računamo na znatnije povećanje izvoza opreme za kontaktnu mrežu za željeznice republike Poljske.

Dalekovod d.d. je u konzorciju s tvrtkom Gizzoni spa, Italija predao ponudu za izgradnju magistralnog plinovoda Like i Dalmacije raspisanog od tvrtke Plinacro. U tijeku je pregled ponude. Vrijednost radova je cca 94 mil. €, a odnosi se na dvije dionice, Josipdol - Gospić i Gospić - Benkovac.

Isto tako smo se predkvalificirali za tender u Ukrajini, a koji se odnosi na izgradnju 750 kV dalekovoda duljine 500 km. Očekujemo poziv za podnošenje ponuda.

Program štednje i racionalizacije

Zbog novonastale situacije opće nelikvidnosti, pogoršanje uvjeta privređivanja, u Dalekovod grupi je poduzeto niz aktivnosti u vidu preustroja poslovanja sa ciljem smanjenja troškova poslovanja.

Štednja i racionalizacija se treba provoditi u svim dijelovima Društva. To se odnosi, kako na segment nabave po pitanju uvjeta nabave (cijene, rokovi, količine, itd.) tako i na segment trošenja po svakom mjestu troška.

U cilju racionalizacije troškova potrebno je prići što kvalitetnijoj razradi radnji/projekata u Djelatnosti Izgradnja, odnosno kvalitetnijoj razradi kalkulacija, kao i praćenja troškova po projektima.

U PC Proizvodnja je pak potrebno unificirati odnos proizvod - radni nalog te nalog izrade usmjeriti kao početni dokument djelatnosti proizvodnje a nalog prodaje kao završni dokument Prodaje.

Posebno će se inzistirati na izvršavanju radnih zadataka, kontroli te radnoj disciplini svakog radnika.

Određene aktivnosti su već poduzete i to u vidu smanjenja plaća rukovodnom i više vrednovanom kadru u visini cca 10%.

Pod posebnom kontrolom su svi ostali troškovi na koje se može utjecati u cilju njihova smanjenja.

Investicije

Cindal

Trenutno smo u fazi ishoćenja graševinske dozvole za izgradnju novog pogona za vruće pocinčavanje unutar tvornice Dalekovod TKS Dobož. Nova cinčaonica se zove CINDAL d.o.o., a vrijednost investicije je 10 mil. €.

TLM Šibenik

Dalekovod d.d. je zajedno sa svojim partnerima (Konstruktor-inženjering d.d. Split, Aluflexpack d.o.o. Zadar, Feal d.o.o. Široki Brijeg i Zagreb-montaža d.o.o. Zagreb) proveo privatizaciju tvrtke TLM Šibenik koja će nakon restrukturiranja biti fokusirana na svoje dvije temeljne djelatnosti: valjani i prešani proizvodi. U tu svrhu osnovana je tvrtka posebne namjene Adrial koja je u fazi pripreme projektne dokumentacije za investiciju vrijednu 105 milijuna €. Na taj je način Dalekovod d.d. kao finansijski investitor iskoračio u industriju aluminiija što predstavlja dodatnu diverzifikaciju poslovanja.

Aluminij Mostar

Nakon gotovo dvije godine procesa privatizacije 88% kapitala Aluminija d.d. Mostar i gotovo godinu od proglašenja Konzorcija najpovoljnijim ponuditeljem i početka pregovora Konzorcija Glencore, FEAL i Dalekovod s Komisijom za privatizaciju Aluminija d.d. Mostar, Konzorcij do danas nije dobio nikakav odgovor i stav Komisije po otvorenim pitanjima. Sporna pitanja o kojima se pregovaralo bila su opskrba električnom energijom, ekologija i status 44% nenominiranog kapitala.

U takvoj atmosferi neizvjesnosti i izostanka komunikacije istekli su rokovi naših bankovnih garancija u visini 130 mil. €. Budući da smo ih prethodno u nekoliko navrata produljivali, da ovaj puta Komisija nije niti pozvala Konzorcij na novo produljenje bankovnih garancija, te da se proces privatizacije nije pomaknuo s mjesta od objave da je Konzorcij odabran kao najpovoljniji ponuditelj, donesena je odluka da se bankovne garancije više ne produljuju. Do sad pretrpljeni troškovi Konzorcija na ovom procesu su značajni i Konzorcij kao najpovoljniji Ponuditelj smatra da smo dovedeni u zabludu da li postoji ozbiljna namjera da se privatizacija uopće provede.

Početkom ove godine su svi ostali ponuditelji službeno povukli svoje ponude zbog neprimjereno dugog roka za odluku o privatizaciji i činjenice da je u međuvremenu tržište aluminiija ušlo u duboku recesiju. Zbog iznimno niske cijene aluminiija na londonskoj burzi metala i činjenice da su svjetske zalihe aluminiija dostigle povijesni maksimum, brojni proizvođači u svijetu pa tako i Aluminij d.d. smanjuju ili čak obustavljaju proizvodnju kako bi smanjili gubitke.

Konačno, istekom Zakona o privatizaciji Aluminij d.d. Mostar početkom svibnja 2009. prestala je i svaka mogućnost privatizacije po raspisanom tenderu, te Konzorcij smatra da je ovaj projekt neuspješno okončan.

Sky Office

Na kraju bismo spomenuli i projekt izgradnje zgrade SKY OFFICE na Rudešu čiju izgradnju realiziramo s našim partnerom Zagreb-Montažom, a dovršetak je planiran za početak 2011. godine. S obzirom da su projekti gradnje nebodera u gradu Zagrebu u fazi odustajanja ili prolongiranja zbog aktualne financijske krize, vjerujemo da će zgrada Sky office-a biti završena na vrijeme i u trenutku gospodarskog oporavka kada na tržištu neće biti slične ponude poslovnih prostora.

Stjecanje vlastitih dionica

Društvo na da 31.12.2008. ima 34.208 kom vlastitih dionica, što čini 1,5% ukupnih dionica. U 2008. godini Društvo je steklo 8.969 kom vlastitih dionica ili 0,4% ukupnih dionica.

Aktivnosti Društva na području istraživanja i razvoja

Velike aktivnosti se ulažu na istraživanje tržišta, posebno na inozemnim tržištima. Trenutno pokušavamo otvoriti podružnicu u Kataru za plasman vlastite proizvodnje i gradnje objekata. Ulažu se ogromni naponi na poboljšavanju kvalitete vlastite proizvodnje i gradnje, kao i na zadovoljenju visokih standarda uvjeta rada radnika.

Plaće radnika

Uprava želi plaće radnika zadržati na nivou plaća u 2008. godini (osim plaća čiji su ugovori o radu izraženi sa koeficijentom, koje su već umanjene cca 10%).

Planirana dobit

Budući u ovom momentu imamo ugovorenog posla za cijelu 2009. i veći dio 2010. godine, izvršenju istog, uz što je moguće niže rashode, pokloniti će se puna pažnja kako bi dobit na kraju godine bila veća od one koja je ostvarena u 2008. godini, kako u apsolutnom, tako i u relativnom iznosu.

U tom cilju biti će usmjereni kako rad Uprave Društva tako i rad svih zaposlenika. Ovo je praktično, iako izneseno u kratkim crtama, dugoročna strategija razvoja „Dalekovoda“ narednih 5, a možda i više godina.

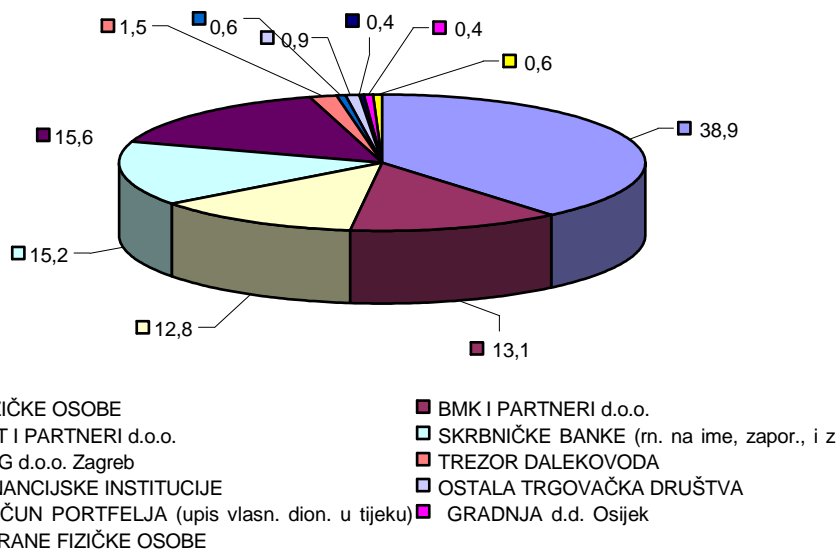
Predsjednik Uprave:

mr.sc. Luka Miličić dipl.ing

3. VLASNIČKI ODNOSI

Prema knjizi dionica, vlasnički odnosi na dan 31. prosinca 2008. godine bili su kako slijedi:

U VLASNIŠTVU	BROJ DIONICA	SASTAV %
FIZIČKE OSOBE	893.053	38,9
BMK I PARTNERI d.o.o.	300.646	13,1
KLT I PARTNERI d.o.o.	293.329	12,8
SKRBNIČKE BANKE (rn. na ime, zapor., i zbimi)	349.523	15,2
CTG d.o.o. Zagreb	358.674	15,6
TREZOR DALEKOVODA	34.208	1,5
FINANCIJSKE INSTITUCIJE	14.488	0,6
OSTALA TRGOVAČKA DRUŠTVA	20.222	0,9
RAČUN PORTFELJA (upis vlasn. dion. u tijeku)	8.375	0,4
GRADNJA d.d. Osijek	8.874	0,4
STRANE FIZIČKE OSOBE	12.420	0,6
UKUPNO	2.293.812	100

4. ORGANI DRUŠTVA

„Dalekovod“, dioničko društvo za inženjering, proizvodnju i izgradnju je trgovačko društvo usklađeno sa Zakonom o trgovačkim društvima i temeljem Rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem Tt-95/688-2 dana 24.10.1995. godine upisano je u sudski registar kod istog suda pod brojem MBS 080010093, OIB 47911242222.

Državni zavod za statistiku razvrstao je Društvo po djelatnosti: Niskogradnja - šifra 45212, matični broj 3275531.

Društvo ima tri organa i to:

- Upravu*
- Nadzorni odbor*
- Skupštinu*

1. Uprava Društva

Na 47. sjednici Nadzornog odbora održanoj 19. ožujka 2008. godine imenovana je Uprava društva:

1. mr.sc. Luka Miličić, dipl. ing. - predsjednik Uprave

*rođen 08.11.1946., OIB 09355967751
Zagreb, Čačkovićeve 7a
zastupa Društvo pojedinačno i samostalno*

2. Tomislav Belamarić, dipl. ing. - član Uprave

*rođen 30.09.1948., OIB 96559187119
Zagreb, Lastovska 5
zastupa Društvo zajedno s drugim članom Uprave*

3. Krešo Kraljević, dipl. ing. - član Uprave

*rođen 01.11.1946., OIB 48507647066
Zagreb, Milana Rešetara 26
zastupa Društvo zajedno s drugim članom Uprave*

Mandat članovima Uprave traje 5 (pet) godina i teče od 30. ožujka 2008. godine.

2. Nadzorni odbor

Na redovnoj Glavnoj skupštini održanoj 01. srpnja 2006. godine izabran je Nadzorni odbor.

Sadašnji članovi Nadzornog odbora su:

1. Marijan Pavlović, dipl. iur. - predsjednik Nadzornog odbora

rođen 25.02.1958., OIB 74726318835
Zagreb, Ružmarinka 17
Dalekovod d.d. Zagreb, Marijana Čavića 4

2. Željko Poljak, - zamjenik predsjednika

rođen 25.08.1945., OIB 68583075126
Zagreb, Nova cesta 19
Dalekovod d.d. Zagreb, Marijana Čavića 4

3. Anja Bošković, dipl. oec. - član

rođena 24.02.1956, OIB 36625140093
Zagreb, Požarinje 14
IGH d.d., Zagreb, J. Rakuše 1

4. Ivan Radotić - član

rođen 28.10.1953., OIB 86863112266
Zagreb, I Kanalski put, I odvojak 6
Dalekovod d.d. Zagreb, Marijana Čavića 4

5. Velimir Đurđević - član

rođen 23.08.1964., OIB 15530079750
Zagreb, Ivanićgradska 3
Dalekovod d.d. Zagreb, Marijana Čavića 4

6. Alda Zaninović - član

rođena 27.08.1952., OIB 99790165141
Zagreb, Nortska 22
Zagrebačka banka d.d., Paromlinska 2

7. Dinko Markoljević - član od 05.07.2008.

rođen 23.09.1973., OIB 69582002028
Sunja, Bana Josipa Jelačića 30
Dalekovod d.d. Zagreb, Marijana Čavića 4

Mandat članova Nadzornog odbora traje 4 (četiri) godine.

3. Skupština Društva

Odlukom Glavne skupštine održane 05. srpnja 2008. godine, za **Predsjednika Glavne skupštine** izabran je **Marko Kozina, dipl.iur.** rođen 20.07.1953., OIB 52948566094 Zagreb, Drenovačka 7, za **zamjenika predsjednika Glavne skupštine** izabran je **mr. Zdenko Milas, dipl.oec.** rođen 18.06.1957., OIB 23141679069, Zagreb, Vrančeva 24.

5. PROIZVODNJA U NATURALNIM POKAZATELJIMA ZA 2008. GODINU

A) DALEKOVOD d.d. - DJELATNOST PROIZVODNJA

Red. br.	OPIS	JEDIN. MJERE	OSTVARENO 2007.	PLAN 2008.	OSTVARENO 2008.	INDEXI	
						6:4	6:5
1	2	3	6	5	6	7	8
1	Ovjesna i spojna oprema	Tona	3.660	3.700	3.349	92	91
2	Metalne konstrukcije	Tona	11.065	11.410	10.764	97	94
3	Ostala proizvodnja	Tona	108	110	18	17	16
4	UKUPNO FINALNA PROIZVODNJA	Tona	14.833	15.220	14.131	95	93
5	Kompletaža lanaca	Tona	855	870	1.277	149	147

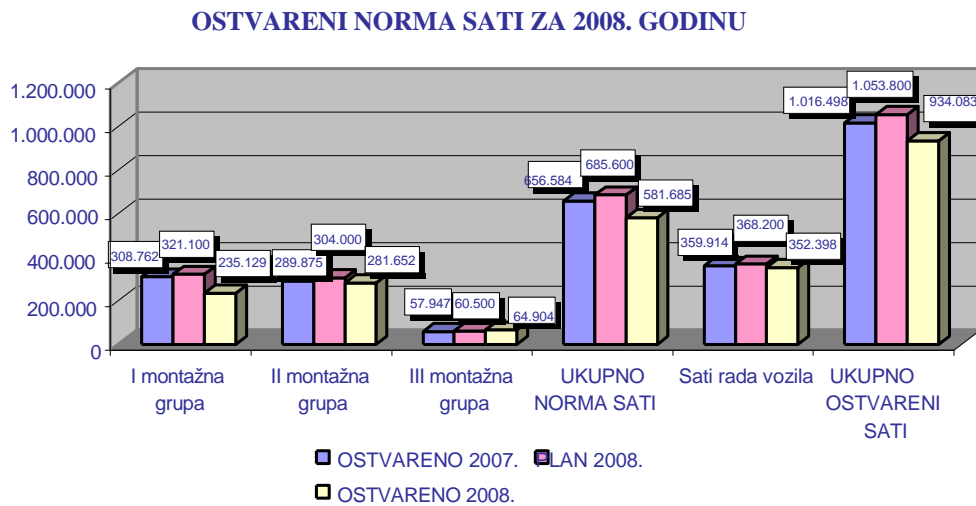
B) POVEZANA DRUŠTVA - sa proizvodnom djelatnošću

- **Dalekovod Cinčaonica d.o.o. D.Selo, RH**
- ukupno pocinčano razne robe 31.786,1 tona.
- **Unidal d.o.o. Vinkovci, RH**
- proizvodnja otkivaka od 2.818,6 tona.
- **Dalekovod TKS a.d. Doboje, B i H**
- proizvodnja raznih metalnih konstrukcija od 6.566,0 tona.
- **Dalekovod TIM d.d., Topusko**
- proizvodnja raznih metalnih konstrukcija od 8.638,0 tona.

DJELATNOST IZGRADNJA
NORMA SATI - KM

Red. br.	OPIS	JEDIN. MJERE	OSTVARENO 2007.	PLAN 2008.	OSTVARENO 2008.	INDEXI	
						6:4	6:5
1	2	3	6	5	6	7	8
1	I montažna grupa	Norma sati	308.762	321.100	235.129	76	73
2	II montažna grupa	Norma sati	289.875	304.000	281.652	97	93
3	III montažna grupa	Norma sati	57.947	60.500	64.904	112	107
4	UKUPNO NORMA SATI	Norma sati	656.584	685.600	581.685	89	85
5	Sati rada vozila	Norma sati	359.914	368.200	352.398	98	96
6	UKUPNO OSTVARENI SATI	Norma sati	1.016.498	1.053.800	934.083	92	89
7	UKUPNO OSTVARENI KM VOZILA	Km	7.100.143	7.263.100	6.774.251	95	93

Ukupno ostvareni sati rada su manji 8% u odnosu na prošlu godinu i 11% u odnosu na Plan.

6. ZAPOSLENOST

PROSJEČNI BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA
NA BAZI STANJA I SATI RADA ZA 2008. GODINU

<i>Red. broj</i>	<i>OPIS</i>	<i>ZAPOSLENI STANJE</i>	<i>ZAPOSLENI SATI RADA</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1.	<i>I - XII 2007.</i>	2.222	2.263
2.	<i>PLAN 2008.</i>	2.315	2.344
3.	<i>I - XII 2008.</i>	2.287	2.235
	<i>INDEKSI 3:1</i>	103	99
	<i>INDEKSI 3:2</i>	99	95

**7. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA DALEKOVOD GRUPA
ZA 2008. GOD.**

000 kuna

POKAZATELJI	01.01.-31.12. 2007.	01.01.-31.12. 2008.	INDEKS 31.12.2008./31.12.2007.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
POKAZATELJI AKTIVNOSTI			
1. Koeficijent obrta ukupne imovine	1,01	0,87	85,69
Ukupni prihodi	1.868.218	2.310.657	123,68
Ukupna imovina	1.844.833	2.662.834	144,34
2. Koeficijent obrta kratkotrajne imovin	1,47	1,17	79,89
Ukupni prihodi	1.868.218	2.310.657	123,68
Kratkotrajna imovina	1.274.002	1.972.238	154,81
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI			
1. Koeficijent trenutne likvidnosti	0,17	0,07	38,68
Novac	186.211	118.201	63,48
Kratkoročne obveze	1.091.324	1.790.955	164,11
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI			
1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,06	1,05	99,30
Ukupni prihod	1.868.218	2.310.657	123,68
Ukupni rashod	1.766.407	2.200.140	124,55
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI			
2. Brutto profitna marža	6,80	6,99	102,72
Brutto dobitak + kamate	127.039	161.401	127,05
Ukupni prihodi	1.868.218	2.310.657	123,68
3. Brutto profitna stopa	6,89	6,06	88,02
Brutto dobitak + kamate	127.039	161.401	127,05
Ukupna imovina	1.844.833	2.662.834	144,34
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI			
1. Koeficijent zaduženosti	0,70	0,77	110,40
Ukupne obveze	1.293.091	2.060.650	159,36
Ukupna imovina	1.844.833	2.662.834	144,34
5. Faktor zaduženosti	10,60	15,10	142,40
Ukupne obveze	1.293.091	2.060.650	159,36
Netto dobitak + amortizacija	121.973	136.495	111,91

000 kuna

POKAZATELJI	01.01.-31.12. 2007.	01.01.-31.12. 2008.	INDEKS 31.12.2008./31.12.2007.
<i>1</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
POKAZATELJI PROIZVODNOSTI			
1. Ukupan prihod po zaposleniku	825,55	1.033,85	125,23
<i>Ukupan prihod</i>	<i>1.868.218</i>	<i>2.310.657</i>	<i>123,68</i>
<i>Broj zaposlenika</i>	<i>2.263</i>	<i>2.235</i>	<i>98,76</i>
2. Neto dobitak po zaposelniku	35,30	38,71	109,65
<i>Neto dobitak</i>	<i>79.891</i>	<i>86.515</i>	<i>108,29</i>
<i>Broj zaposlenika</i>	<i>2.263</i>	<i>2.235</i>	<i>98,76</i>
3. Renatabilnost po zaposelniku	4,33	3,25	75,03
<i>Neto dobitak po zaposelniku</i>	<i>35,30</i>	<i>38,71</i>	<i>109,66</i>
<i>Ukupna imovina po zaposleniku</i>	<i>815,22</i>	<i>1.191,42</i>	<i>146,15</i>

DALEKOVOD d.d.

**IZVJEŠĆE REVIZORA I
KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI
31. PROSINCA 2008.**

DALEKOVOD d.d.**KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA****ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.**

<i>(svi iznosi iskazani su u tisućama kuna)</i>	Bilješka	2008.	2007.
Prihodi od prodaje	5	2.289.925	1.848.513
Ostali prihodi	6	19.463	15.423
Promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda		356.902	15.560
Troškovi prodane robe		(262.253)	(133.441)
Troškovi materijala i usluga	7	(1.611.702)	(1.072.808)
Troškovi zaposlenih	8	(405.547)	(361.585)
Amortizacija	15,16	(49.980)	(42.082)
Ostali poslovni rashodi	9	(159.153)	(144.011)
Ostali dobiti/(gubici) – neto	10	(17.523)	(2.812)
Dobit iz redovnog poslovanja		160.132	122.757
Financijski prihodi	11	1.269	4.282
Financijski rashodi	11	(50.884)	(25.228)
		(49.615)	(20.946)
Dobit prije oporezivanja		110.517	101.811
Porez na dobit	12	(24.002)	(21.920)
Neto dobit		86.515	79.891
Neto dobit za:			
Dioničare Društva		88.815	80.360
Manjinski interes		(2.300)	(469)
Neto dobit		86.515	79.891
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u kn)	13	39,07	35,42

Financijske izvještaje prikazane na stranicama od 2 do 52 odobrila je Uprava 19. svibnja 2009. godine.

Predsjednik Uprave/Generalni direktor:

mr. sc. Luka Miličić, dipl. ing.

DALEKOVOD d.d.**KONSOLIDIRANA BILANCA****NA DAN 31. PROSINCA 2008.***(svi iznosi iskazani su u tisućama kuna)*

	<u>Bilješka</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	15	21.688	22.725
Nekretnine, postrojenja i oprema	16	592.441	498.507
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	16	684	129
Ulaganja u podružnice	17	5.439	273
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	18	45.186	27.435
Zajmovi i potraživanja	20	25.157	21.762
		<u>690.595</u>	<u>570.831</u>
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	21	745.369	266.566
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	22	1.108.251	820.309
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	23	417	916
Novac i novčani ekvivalenti	24	118.201	186.211
		<u>1.972.238</u>	<u>1.274.002</u>
Ukupna imovina		<u>2.662.833</u>	<u>1.844.833</u>
DIONIČKA GLAVNICA I OBVEZE			
Dionička glavnica			
Dionički kapital	25	229.381	229.381
Zakonske rezerve		12.236	12.236
Vlastite dionice		(5.374)	(1.244)
Statutarne rezerve		219.999	173.309
Revalorizacijske rezerve		3.591	5.064
Ostale rezerve		37.160	33.332
Zadržana dobit		88.815	80.360
		<u>585.808</u>	<u>532.438</u>
Manjinski udjeli		<u>16.375</u>	<u>19.304</u>
Ukupno kapital		<u>602.183</u>	<u>551.742</u>
Dugoročne obveze			
Posudbe	26	188.448	195.227
Rezerviranja	29	7.189	6.540
Odgođeni prihodi	27	77.388	-
		<u>273.025</u>	<u>201.767</u>
Kratkoročne obveze			
Posudbe	26	754.554	339.972
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	28	1.030.230	750.045
Obveze poreza na dobit	12	2.841	1.307
		<u>1.787.625</u>	<u>1.091.324</u>
Ukupne obveze		<u>2.060.650</u>	<u>1.293.091</u>
Ukupno dionička glavnica i obveze		<u>2.662.833</u>	<u>1.844.833</u>

Bilješke na stranicama koje slijede čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

DALEKOVOD d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA DIONIČKE GLAVNICE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

(svi iznosi iskazani su u tisućama kuna)

	Bilješka	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Vlastite dionice	Statutarne rezerve	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Manjinski udjeli	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2007.										
Stanje 1. siječnja 2007.		229.381	11.487	(1.244)	127.459	-	31.773	73.057	13.754	485.667
Tečajne razlike		-	-	-	-	-	4.118	-	(303)	3.815
Neto troškovi priznati direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	4.118	-	(303)	3.815
Neto dobit		-	-	-	-	-	-	80.360	(469)	79.891
Ukupno prihod priznat za 2007. godinu		-	-	-	-	-	4.118	80.360	(772)	83.706
Financijska imovina - fer vrijednost	25	-	-	-	-	5.064	-	-	-	5.064
Dokapitalizacija Unidal d.o.o.	17	-	-	-	-	-	-	-	3.474	3.474
Manjinski udjeli – stjecanje TIM d.d.	29	-	-	-	-	-	-	-	2.848	2.848
Prijenos na rezerve	25	-	749	-	45.850	-	-	(46.599)	-	-
Dividenda za 2006. godinu	14	-	-	-	-	-	-	(29.017)	-	(29.017)
Prijenos s ostalih rezervi		-	-	-	-	-	(2.559)	2.559	-	-
Stanje 31. prosinca 2007.		229.381	12.236	(1.244)	173.309	5.064	33.332	80.360	19.304	551.742
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2008.										
Stanje 1. siječnja 2008.		229.381	12.236	(1.244)	173.309	5.064	33.332	80.360	19.304	551.742
Tečajne razlike		-	-	-	-	-	(1.464)	-	(445)	(1.909)
Neto troškovi priznati direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	(1.464)	-	(445)	(1.909)
Neto dobit		-	-	-	-	-	-	88.815	(2.300)	86.515
Ukupno prihod priznat za 2008. godinu		-	-	-	-	-	(1.464)	88.815	(2.745)	84.606
Financijska imovina - fer vrijednost	25	-	-	-	-	(1.473)	-	-	-	(1.473)
Kupnja vlastitih dionica	25	-	-	(4.130)	-	-	4.130	-	-	-
Manjinski udjeli – dodatno stjecanje TIM d.d.	17	-	-	-	-	-	-	-	(184)	(184)
Prijenos na rezerve	25	-	-	-	46.690	-	1.162	(47.852)	-	-
Dividenda za 2007. godinu	14	-	-	-	-	-	-	(32.508)	-	(32.508)
Stanje 31. prosinca 2008.		229.381	12.236	(5.374)	219.999	3.591	37.160	88.815	16.375	602.183

Bilješke na stranicama koje slijede čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

<i>(svi iznosi iskazani su u tisućama kuna)</i>	<u>Bilješka</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Novčani tok iz redovnog poslovanja			
Novčani tok generiran iz poslovanja	31	(228.895)	341.669
Plaćene kamate		(47.360)	(28.689)
Plaćeni iznos poreza na dobit		(22.468)	(27.389)
Neto novčani (odliv)/priliv iz redovnog poslovanja		(298.723)	285.591
Novčani tok od ulagačkih aktivnosti			
Nabava nematerijalne imovine	15	(3.236)	(10.823)
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(143.694)	(108.966)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	31	1.449	3.123
Dani krediti tijekom godine		18.083	(74.724)
Primljene otplate po danim kreditima		4.968	11.818
Ulaganja u podružnice i pridruženo društvo		(5.191)	(30)
Ulaganja u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju	19	(19.224)	(14.876)
Stjecanje podružnice	30	-	(23.777)
Prodaja/ulaganja u financijsku imovinu		499	5.894
Primici od kamata		5.596	6.034
Neto novčani tok korišten u ulagačkim aktivnostima		(140.750)	(206.327)
Novčani tok iz financijskih aktivnosti			
Primljeni krediti		578.276	414.433
Izdavanje komercijalnih zapisa - neto	26	118.000	32.000
Kupnja vlastitih dionica	25	(4.130)	-
Otplata primljenih kredita		(288.175)	(325.519)
Isplaćene dividende		(32.508)	(43.392)
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti		371.463	77.522
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(68.010)	156.786
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		186.211	29.425
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	24	118.201	186.211
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(68.010)	156.786

Bilješke na stranicama koje slijede čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

BILJEŠKA 1 – OPĆI PODACI

Grupa Dalekovod (Grupa) obuhvaća matično društvo Dalekovod d.d., Zagreb i devet podružnica (2007.: osam) – bilješka 17.

Dalekovod d.d., Zagreb (u daljnjem tekstu Društvo) je u privatnom vlasništvu, osnovano prema zakonima i propisima Republike Hrvatske. Sjedište Društva nalazi se u Zagrebu na adresi Marijana Čavića 4. Na dan 31. prosinca 2008. godine dionice Društva kotiraju na tržištu javnih dioničkih društava na Zagrebačkoj burzi.

Osnovna djelatnost Društva je projektiranje, proizvodnja, izgradnja i montaža elektroenergetskih objekata, objekata cestovnog, željezničkog i gradskog prometa te telekomunikacijske infrastrukture.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih financijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje, osim tamo gdje je drugačije navedeno.

2.1 Osnove sastavljanja

Financijski izvještaji Grupe sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) primjenom metode povijesnog troška, koji su promijenjeni zbog financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka i financijske imovine raspoložive za prodaju.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) zahtijeva upotrebu određenih ključnih računovodstvenih procjena. Također se od Uprave zahtijeva da se služi prosudbama u procesu primjene računovodstvenih politika Grupe. Područja gdje su pretpostavke i procjene značajne za konsolidirane financijske izvještaje prikazana su u bilješci 4.

(a) Tumačenja postojećih standarda koja su na snazi od 2008. godine, ali koja nisu relevantna za poslovanje Grupe

Sljedeća tumačenja postojećih standarda obvezna su za računovodstvena razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2008. godine, ali nisu relevantna za poslovanje Grupe:

- *IFRIC 14, MRS 19 - Ograničenja na imovinu od definiranih primanja, minimalni zahtjevi financiranja i njihova interakcija (na snazi od 1. siječnja 2008. godine).* IFRIC 14 nije relevantan budući da Grupa nema planova definiranih primanja.
- *IFRIC 11, MSFI 2 - Transakcije s dionicama društava u Grupi i s vlastitim dionicama,* daje smjernice o tome da li se transakcije isplate s temelja vlastitih dionica ili dionica društava unutar grupe (na primjer, opcije za dionice matičnog društva) priznaju kao transakcije podmirene glavničkim instrumentima ili u novcu u zasebnim financijskim izvještajima matičnog društva i društava unutar Grupe. Ovo tumačenje nema utjecaja na financijske izvještaje Grupe.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(a) *Tumačenja postojećih standarda koja su na snazi od 2008. godine, ali koja nisu relevantna za poslovanje Grupe (nastavak)*

- *Dodatak MRS-u 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje i MSFI 7 Financijski instrumenti: Objavljivanje.* Dodatak standardima, objavljen u listopadu 2008. godine, dopušta društvu pod određenim uvjetima reklasifikaciju nederivativne financijske imovine (osim one određene po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka nakon početnog priznavanja) iz kategorije po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Dodatak također dopušta Grupi prebacivanje financijske imovine koja zadovoljava definiciju kredita i potraživanja (ukoliko nije određena kao raspoloživa za prodaju) iz kategorije raspoloživo za prodaju u kategoriju krediti i potraživanja ukoliko Grupa ima namjeru i mogućnost držati tu financijsku imovinu u predvidivoj budućnosti. Grupa nije iskoristila mogućnost reklasifikacije financijske imovine.
- *IFRIC 16, 'Zaštite neto ulaganja u inozemno poslovanje' (na snazi od 1. listopada 2008. godine).* IFRIC 16 razjašnjava računovodstveni tretman u pogledu zaštite neto ulaganja. Ovo uključuje činjenicu da se zaštita neto ulaganja odnosi na razlike u funkcionalnoj valuti, ne izvještajnoj valuti, a instrumenti zaštite mogu se držati bilo gdje u grupi. Zahtjevi MRS-a 21, „Učinci promjena tečaja stranih valuta“, primjenjuju se na zaštićenu stavku. Grupa će primijeniti IFRIC 16 od 1. siječnja 2009. godine. Ne očekuje se da će imati materijalni učinak na financijske izvještaje Grupe.

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila*

Sljedeći standardi i dodaci postojećih standarda obvezna su za računovodstvena razdoblja Grupe koja počinju na dan ili nakon dana stupanja na snagu, ali nisu prijevremeno usvojeni od strane Grupe:

- *MRS 1 (prerađen), Presentiranje financijskih izvještaja (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Prerađeni standard će zabraniti prezentiranje stavki prihoda i troškova (to jest, „nevlasničke promjene u glavnici“) u Izvještaju o promjeni glavnice, te zahtijeva prezentiranje „nevlasničkih promjena u glavnici“ odvojeno od vlasničkih promjena u glavnici. Sve nevlasničke promjene u glavnici trebat će se prikazati u okviru bilance uspjeha. Društva mogu izabrati hoće li prikazati jednu bilancu uspjeha to jest izvješće o ukupno priznatom prihodu ili dvije bilance uspjeha to jest račun dobiti i gubitka i izvješće o ukupno priznatom prihodu. Kada društva preprave ili reklasificiraju usporedne podatke dodatno će trebati prezentirati prepravljenu bilancu na početku usporednog razdoblja. Grupa će primijeniti MRS 1 (prerađen) od 1. siječnja 2009. godine. Vjerojatno je da će Grupa prezentirati jednu bilancu uspjeha.
- *MRS 19 (Dodatak) Primanja zaposlenih (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Dodatak razjašnjava učinke određenih promjena planova definiranih primanja, dopunjuje definiciju povrata od imovine plana, razjašnjava razliku između kratkoročnih i dugoročnih primanja zaposlenih i zahtijeva objavu potencijalnih obveza, ne njihovo priznavanje, u skladu s MRS-om 19. Grupa ne očekuje da će dodatak MRS-u 19 imati značajan utjecaj na financijske izvještaje.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *MRS 23 (prerađen), Troškovi posudbe (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Standard zahtijeva da Društvo kapitalizira troškove posudbe koji se odnose na nabavu, izgradnju ili proizvodnju kvalificirane imovine. Uprava trenutno razmatra učinak ovog standarda. Grupa će primijeniti MRS 23 (prerađen) od 1. siječnja 2009. godine.
- *MRS 23 (Dodatak), Troškovi posudbe (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Definicija troškova posudbe promijenjena je na način da se trošak kamata izračunava korištenjem metode efektivne kamatne stope, kao što je definirano u MRS-u 39 „Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“. To eliminira nekonzistentnost termina između MRS-a 39 i MRS-a 23. Grupa će primijeniti MRS 23 (Dodatak) na kapitalizaciju troškova posudbe kvalificirane imovine od 1. siječnja 2009. godine.
- *MRS 1 (Dodatak), Prezantiranje financijskih izvještaja (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Dodatak pojašnjava da su samo neke stavke financijske imovine i obveza koje su klasificirane kao namijenjene prodaji u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ primjeri kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Društvo će primijeniti MRS 1 (Dodatak) od 1. siječnja 2009. godine. Ne očekuje se da će imati učinka na financijske izvještaje Društva.
- *MRS 36 (Dodatak), Umanjenje vrijednosti imovine (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Kad se fer vrijednost umanjena za troškove prodaje izračunava na temelju diskontiranih novčanih tokova, potrebno je izvršiti objavljivanja jednaka onima za izračun vrijednosti u uporabi. Grupa će primjenjivati MRS 36 (Dodatak) i osigurati potrebno objavljivanje gdje je primjenjivo za testiranja umanjenja vrijednosti od 1. siječnja 2009. godine.
- *MRS 38 (Dodaci) Nematerijalna imovina (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovi dodaci su dio projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine.
 - Predujam se može priznati jedino kada je to plaćanje izvršeno prije dobivanja prava pristupa robi ili primanja usluga. Uprava očekuje da ovaj dodatak neće imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.
 - Dodatak briše tekst koji navodi da „rijetko, ako ikada“ ima potpore za korištenje metode koja rezultira nižim stopama amortizacije od pravocrtne metode. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe, budući da se sva nematerijalna imovina amortizira korištenjem pravocrtne metode.
- *MSFI 2 (Dodatak), Plaćanja temeljena na dionicama (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Dodatak standardu bavi se uvjetima ostvarivanja prava i otkazivanjima. Pojašnjava da se uvjeti ostvarivanja prava na dionice isključivo odnose na trajanje razdoblja u kojem se pružaju usluge i na ostvarenje postavljenih ciljeva. Ostali elementi plaćanja temeljenih na dionicama ne odnose se na uvjete ostvarivanja prava. Ove elemente trebalo bi uključiti u fer vrijednost na dan stjecanja prava za transakcije sa zaposlenicima i ostalima koji pružaju slične usluge; oni neće utjecati na broj nagrada za koje se očekuje da se ostvare ili njihovo vrednovanje nakon datuma stjecanja prava. Sva otkazivanja, bilo od strane društva ili trećih stranaka, trebalo bi jednako iskazati. Grupa će primijeniti MSFI 2 (Dodatak) od 1. siječnja 2009. godine. Ne očekuje se da će imati materijalno značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *Dodatak MRS-u 32, Financijski instrumenti: Prezentiranje i MRS-u 1 Prezentiranje financijskih izvještaja – Financijski instrumenti koji se mogu prodati i obveze koje proizlaze iz likvidacije (na snazi od 1. siječnja 2009. godine). Dodaci standardima zahtijevaju od društava da financijske instrumente, koji se mogu prodati i instrumente ili dijelove instrumenata koji društvu nameću obvezu isporuke razmjernog udjela u neto imovini klasificiraju kao vlasničke instrumente samo u slučaju likvidacije, i samo ako financijski instrumenti imaju određene karakteristike i ispunjavaju specifične uvjete. Grupa će primijeniti MRS 32 i MRS 1 (Dodatak) od 1. siječnja 2009. godine. Ne očekuje se da će imati utjecaj na financijske izvještaje Grupe.*
- *MRS 27 (prerađen), Konsolidirani i zasebni financijski izvještaji (na snazi od 1. srpnja 2009. godine). Prerađeni standard zahtijeva iskazivanje učinaka svih transakcija s manjinskim vlasnicima u glavnici, ukoliko nema promjene u kontroli, pa ove transakcije više neće rezultirati goodwillom ili dobicima i gubicima. Standard također utvrđuje način računovodstvenog iskazivanja kod gubitka kontrole. Svaki preostali udio u društvu ponovno će se mjeriti po fer vrijednosti, a dobit ili gubitak priznat će se u računu dobiti i gubitka. Grupa će primijeniti MRS 27 (prerađen) na transakcije s manjinskim vlasnicima od 1. siječnja 2010. godine.*
- *MRS 39 (Dodatak) Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje (na snazi od 1. siječnja 2009. godine). Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine.*
 - *Ovaj dodatak pojašnjava da je moguće prelaženje u i iz kategorije fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka kad se derivativ počne ili prestane kvalificirati kao instrument zaštite novčanog toka ili zaštite neto ulaganja.*
 - *Definicija financijske imovine ili financijske obveze po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka koja se odnosi na imovinu koja je namijenjena prodaji, također se mijenja. Pojašnjava se da se financijska imovina ili obveza koja je dio portfelja financijskih instrumenata kojima se zajednički upravlja, a postoji dokaz o nedavnom stvarnom kratkoročnom ostvarenju prihoda, uključuje u takav portfelj kod početnog priznavanja.*
 - *Trenutne smjernice za određivanje i dokumentiranje instrumenata zaštite navode da instrument zaštite mora uključivati stranu izvan subjekta izvještavanja i navodi segment kao primjer subjekta izvještavanja. To znači da određeni segment trenutno mora zadovoljiti zahtjeve računovodstva zaštite kako bi se računovodstvo zaštite moglo primijeniti na razini segmenta. Ovaj dodatak ukida taj zahtjev, tako da su smjernice u skladu s MSFI 8 Poslovni segmenti, koji zahtijeva da se objavljivanje za segmente temelji na podacima koje koristi Uprava.*
 - *Kod ponovnog mjerenja knjigovodstvene vrijednosti dužničkih instrumenata pri prestanku računovodstva zaštite fer vrijednosti, dodatak pojašnjava da treba koristiti novu efektivnu kamatnu stopu koja je izračunata na dan prestanka računovodstva zaštite fer vrijednosti. Grupa će primjenjivati MRS 39 (Dodatak) od 1. siječnja 2009. godine.*

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *MSFI 5 (Dodatak), Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja (i konsekventni dodatak MSFI-u 1, Prva primjena) (na snazi od 1. srpnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Dodatak pojašnjava da se sva imovina i obveze podružnice klasificiraju kao namijenjene prodaji ukoliko plan djelomične prodaje rezultira gubitkom kontrole. Za tu podružnicu treba izvršiti relevantno objavljivanje ako je zadovoljena definicija prestanka poslovanja. Dodatak MSFI-u 1 navodi da se ovi dodaci primjenjuju unaprijed od dana prelaska na MSFI. Grupa će primijeniti MSFI 5 (Dodatak) na sve djelomične prodaje podružnica od 1. siječnja 2010. godine.
- *MSFI 3 (prerađen), Poslovne kombinacije (na snazi od 1. srpnja 2009. godine).* Prerađeni standard nastavlja primjenjivati metodu kupnje na poslovne kombinacije, uz neke značajne promjene. Na primjer, sva plaćanja kod kupnje društva trebaju se iskazati po fer vrijednosti na dan stjecanja s potencijalnim plaćanjima klasificiranima kao dug, kasnije ponovno mjerenima kroz račun dobiti i gubitka. Manjinski udjeli se mogu mjeriti ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u neto imovini stečenog društva. Svi troškovi povezani sa stjecanjem trebaju se iskazati u računu dobiti i gubitka. Grupa će primijeniti MSFI 3 (prerađen) na sve poslovne kombinacije od 1. siječnja 2010. godine.
- *Postoji više manjih dodataka MSFI-u 7: Financijski instrumenti: Objavljivanja, MRS-u 8: Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, MRS-u 10: Događaji nakon datuma bilance, MRS-u 18; Prihodi te MRS-u 34: Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine,* koji su dio projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Ovi dodaci vjerojatno neće imati utjecaja na izvještaje Grupe te stoga nisu detaljno analizirani.
- *MSFI 1 (Dodatak) – Prva primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda i MRS 27 – Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Dodatak Standardu nije relevantan, jer je Grupa primjenjivala MRS i u ranijim razdobljima.
- *MRS 27 (Dodatak), Konsolidirani i zasebni financijski izvještaji (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Kad se ulaganje u podružnicu koje se iskazuje prema MRS-u 39, „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ klasificira kao namijenjeno prodaji prema MSFI-u 5, „Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja“, nastavlja se primjenjivati MRS 39. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe budući da je politika Grupe da se ulaganja u podružnicu iskazuju prema trošku u zasebnim financijskim izvještajima svakog pojedinog društva.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *MRS 19 (Dodatak) Primanja zaposlenih (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine.
 - Dodatak pojašnjava utjecaje promjena plana definiranih primanja na očekivane dobitke koji proizlaze iz budućeg povećanja plaća ili iz minulog rada.
 - Definicija povrata od imovine uključene u plan promijenjena je tako da navodi da se troškovi administracije plana oduzimaju u izračunu povrata imovine uključene u plan samo ukoliko su takvi troškovi izuzeti iz mjerenja obveze za definirana primanja.
 - Razlika između kratkoročnih i dugoročnih primanja zaposlenih temeljit će se na tome trebaju li primanja biti podmirena unutar 12 mjeseci ili nakon 12 mjeseci od trenutka pružanja usluge.
 - MRS 37, „Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina“ zahtijeva objavljivanje potencijalnih obveza koje nisu priznate. MRS 19 je usklađen s tim zahtjevom.
- *MRS 16 (Dodatak) Nekretnine, postrojenja i oprema (i konsekventni dodatak MRS-u 7 Izvještaj o novčanom toku) (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Subjekti čije se uobičajene poslovne aktivnosti sastoje od iznajmljivanja i naknadne prodaje imovine, a primici od prodaje te imovine predstavljaju prihod, knjigovodstveni iznos takve imovine iskazuju kao zalihe kada imovina postane namijenjena prodaji. Konsekventni dodatak MRS-u 7 navodi da se novčani tokovi koji proizlaze iz kupnje, iznajmljivanja i prodaje takve imovine klasificiraju kao novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti. Dodatak neće imati značajan utjecaj na poslovanje Grupe, jer uobičajene aktivnosti nijednog od društava unutar Grupe ne uključuju iznajmljivanje i naknadnu prodaju imovine.
- *MRS 28 (Dodatak), Ulaganja u pridružena društva (i konsekventni dodaci MRS-u 32, Financijski instrumenti: Prezentiranje i MSFI-u 7, Financijski instrumenti: Objavljivanja) (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Ulaganje u pridruženo društvo tretira se kao jedna stavka imovine u svrhu testiranja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti ne alokira se na pojedine stavke imovine uključene u ulaganje, na primjer, goodwill. Ukidanje umanjenja vrijednosti iskazuje se kao usklađenje ulaganja do iznosa do kojeg se nadoknativi iznos ulaganja u pridruženo društvo povećao. Ne očekuje se da će imati materijalno značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.
- *MRS 28 (Dodatak) Ulaganja u pridružena društva (i konsekventni dodaci MRS-u 32, Financijski instrumenti: Prezentiranje i MSFI-u 7, Financijski instrumenti: Objavljivanja) (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Kad se ulaganje u pridruženo društvo obračunava u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“, treba udovoljiti samo pojedinim, a ne svim zahtjevima za objavljivanje prema MRS-u 28, uz objavljivanja koja zahtijevaju MRS 32 „Financijski instrumenti: Prezentiranje“ i MSFI 7 „Financijski instrumenti: Objavljivanja“. Ne očekuje se da će imati materijalno značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *MRS 31 (Dodatak) Udjeli u zajedničkim pothvatima (i konsekvantni dodaci MRS-u 32 i MSFI-u 7) (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Kad se ulaganje u zajednički pothvat obračunava u skladu s MRS-om 39, treba udovoljiti samo pojedinim, a ne svim zahtjevima za objavljivanje prema MRS-u 31, uz objavljivanja koja zahtijevaju MRS 32 „Financijski instrumenti: Prezentiranje“ i MSFI 7 „Financijski instrumenti: Objavljivanja“. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe budući da je politika Grupe da se udjeli u zajedničkim pothvatima u konsolidiranim financijskim izvještajima iskazuju po metodi udjela.
- *MRS 29 (Dodatak) Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Smjernice su izmijenjene tako da odražavaju činjenicu da se određeni dio imovine i obveza mjeri po fer vrijednosti, a ne po povijesnom trošku. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe, budući da nijedna od podružnica unutar Grupe ne posluje u hiperinflacijskom gospodarstvu.
- *MRS 40 (Dodatak) Ulaganja u nekretnine (i konsekvantni dodaci MRS-u 16) (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Nekretnine koje su u izgradnji ili razvoju, a koristit će se u budućnosti kao ulaganja u nekretnine, u opsegu su MRS-a 40. Kad se primjenjuje model fer vrijednosti, takve nekretnine se mjere po fer vrijednosti. Međutim, kad se fer vrijednost ulaganja u nekretnine u izgradnji ne može pouzdano mjeriti, nekretnine se mjere po trošku nastalom do dana završetka izgradnje ili dana kad fer vrijednost postane pouzdano mjerljiva, ovisno što je prije. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe.
- *MRS 41 (Dodatak), Poljoprivreda (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Ovaj dodatak dio je projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Zahtijeva upotrebu tržišne diskontne stope kad se izračuni fer vrijednosti temelje na diskontiranim novčanim tokovima i ukida zabranu korištenja bioloških transformacija kod izračuna fer vrijednosti. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe, budući da Grupa ne obavlja poljoprivredne aktivnosti.
- *MRS 20 (Dodatak) Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći (na snazi od 1. siječnja 2009. godine).* Dobitak od državnog zajma odobrenog uz kamatu nižu od tržišne čini razlika između knjigovodstvenog iznosa u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i primitaka obračunatih u skladu s MRS-om 20. Dodatak neće imati utjecaja na poslovanje Grupe.
- Postoji više manjih dodataka MRS-u 20, Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći te MRS-u 29 Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima, MRS-u 40 Ulaganja u nekretnine te MRS-u 41 Poljoprivreda, koji su dio projekta godišnjih poboljšanja Odbora za međunarodne računovodstvene standarde objavljenog u svibnju 2008. godine. Ovi dodaci neće imati utjecaja na poslovanje Grupe.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1 Osnove sastavljanja (nastavak)

(b) *Standardi i dodaci postojećih standarda koji su na snazi na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine i koje Grupa nije prijevremeno usvojila (nastavak)*

- *IFRIC 15, Ugovori o izgradnji nekretnina (na snazi od 1. siječnja 2009. godine). Ovo tumačenje razjašnjava treba li na pojedine transakcije primijeniti MRS 18 „Prihodi“ ili MRS 11 „Ugovori o izgradnji“. Ne očekuje se da će imati materijalni učinak na financijske izvještaje Grupe.*
- *IFRIC 17, Raspodjela nenovčane imovine vlasnicima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. godine). Tumačenje razjašnjava kada i kako se treba priznati raspodjela nenovčane imovine vlasnicima u obliku dividendi. Društvo treba mjeriti obvezu za raspodjelu nenovčane imovine vlasnicima u obliku dividende po fer vrijednosti imovine koja će se raspodijeliti. Dobit ili gubitak od raspodjele nenovčane imovine priznat će se u računu dobiti i gubitka kada društvo podmiri obvezu za dividende.*
- *IFRIC 18, Prijenosi imovine od kupaca (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. godine). Tumačenje razjašnjava računovodstveni tretman prijena imovine od kupaca to jest okolnosti u kojima je zadovoljena definicija imovine; priznavanje imovine i mjerenje njezinog troška pri početnom priznavanju; utvrđivanje usluga koje se mogu pojedinačno prepoznati (jedna ili više njih u zamjenu za prenesenu imovinu); priznavanje prihoda i računovodstveni tretman prijena novca od kupaca.*

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2 Konsolidacija

(a) Podružnice

Podružnice su sva društva nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od polovice glasačkih prava. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene da li Grupa ima kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu (datum stjecanja), te isključene iz konsolidacije od dana prodaje ili gubitka kontrole.

U nekonsolidiranim financijskim izvještajima, Društvo iskazuje ulaganja u podružnice po trošku stjecanja.

Metoda kupnje koristi se za iskazivanje stjecanja podružnica od strane Grupe. Trošak kupnje mjeri se kao fer vrijednost dane imovine, izdanih glavnih instrumenata te nastalih ili preuzetih obveza na dan kupnje, uvećan za troškove neposredno povezane s kupnjom. Dan kupnje se odnosi na dan stjecanja kada je poslovna kombinacija ostvarena jednom transakcijom, a odnosi se na svaki dan kupnje udjela kada je poslovna kombinacija ostvarena u fazama postupnom kupnjom udjela.

Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnoj kombinaciji inicijalno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja, neovisno o manjinskom udjelu. Višak troška stjecanja iznad fer vrijednosti udjela Grupe u neto stečenoj imovini podružnice, iskazuje se kao goodwill. Ako je trošak stjecanja manji od fer vrijednosti neto stečene imovine podružnice, razlika se priznaje izravno u računu dobiti i gubitka.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe eliminirani su pri konsolidaciji. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici, osim ako postoje dokazi o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

(b) Transakcije i manjinski udjeli

Grupa tretira transakcije s manjinskim udjelima kao transakcije sa strankama izvan Grupe. Prodaja manjinskim udjelima rezultira dobitima i gubicima Grupe koji se iskazuju u računu dobiti i gubitka. Otkup od manjinskih udjela rezultira goodwillom, koji predstavlja razliku između plaćene naknade i stečenog udjela u knjigovodstvenoj vrijednosti neto imovine podružnice.

2.3 Izvještavanje o poslovnim segmentima

Poslovni segment je grupa imovine i poslovnih aktivnosti vezanih za proizvode ili usluge koje su podložne određenim rizicima i koristima i razlikuju se od rizika i koristi drugih poslovnih segmenata uz koje je vezana određena imovina. Zemljopisni segment odnosi se na aktivnosti vezane za proizvode ili usluge unutar određenog zemljopisnog okruženja koje su podložne određenim rizicima i koristima i razlikuju se od rizika i koristi segmenata koji posluju u drugim gospodarskim okruženjima.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4 Strane valute

(a) Funkcionalna i izvještajna valuta

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem članica Grupe posluje ('funkcionalna valuta'). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Grupe.

(b) Transakcije i stanja u stranoj valuti

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja prevode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po tečaju na dan transakcije. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u računu dobiti i gubitka.

(c) Članice Grupe

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- (i) imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- (ii) prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- (iii) sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar glavnice.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemne podružnice evidentiraju se unutar 'Kumuliranih tečajnih razlika' unutar dioničkog kapitala. Prilikom djelomične ili cjelokupne prodaje inozemne podružnice, sve tečajne razlike priznaju se u računu dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

2.5 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u bilanci po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i rezerviranje za umanjenje vrijednosti, ako je potrebno. Povijesni trošak uključuje trošak koji je izravno povezan sa stjecanjem imovine.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Grupa imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete račun dobiti i gubitka u financijskom razdoblju u kojem su nastali.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Zemljište i imovina u izgradnji se ne amortiziraju. Amortizacija ostale imovine obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška te imovine na njenu rezidualnu vrijednost tijekom njenog procijenjenog korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

	<u>Korisni vijek trajanja u godinama</u>
Zgrade	20 – 40
Postrojenja, strojevi i oprema	8 – 10
Motorna vozila	5 – 8
Ulaganja u tuđu imovinu	Tijekom razdoblja trajanja najma
Ostalo	5 – 10

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa trenutno dobila od prodaje imovine umanjenog za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Rezidualna vrijednost imovine je nula ako Grupa očekuje da će ju koristiti do kraja njenog vijeka trajanja. Rezidualna vrijednost imovine i korisni vijek pregledavaju se na svaki datum bilance i po potrebi usklađuju.

U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa (bilješka 2.8).

Dobici i gubici nastali prodajom određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti sredstva i uključuju se u stavku “ostali (gubici)/dobici – neto” u račun dobiti i gubitka.

2.6 Nematerijalna imovina

Licence za softver kapitaliziraju su na temelju troškova stjecanja i troškova koji nastaju dovođenjem softvera u radno stanje. Ovi troškovi amortiziraju se tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe (5 godina).

2.7 Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti imovine koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira (kao što su zemljište i goodwill). Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.8 Financijska imovina

Grupa klasificira svoju financijsku imovinu u sljedeće kategorije: financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, financijska imovina raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. Klasifikacija ovisi o svrsi za koju je financijska imovina stečena. Uprava klasificira financijsku imovinu kod početnog priznavanja.

(a) Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka predstavlja financijsku imovinu namijenjenu trgovanju. Financijska imovina se klasificira u ovu kategoriju ako je stečena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku. Imovina u ovoj kategoriji klasificirana je kao kratkotrajna imovina.

Financijska imovina iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, a trošak transakcije iskazuje se u računu dobiti i gubitka.

Dobici i gubici nastali iz promjena u fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuju se u računu dobiti i gubitka u okviru 'ostali (gubici)/dobici – neto' u razdoblju u kojem su nastali.

(b) Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju predstavlja nederivativnu imovinu koja je iskazana u ovoj kategoriji ili nije klasificirana u neku drugu kategoriju. Uključena je u dugotrajnu imovinu, osim ako Uprava ima namjeru prodati ulaganje unutar razdoblja od 12 mjeseci od datuma bilance. Financijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti.

Promjene u fer vrijednosti monetarne i nemonetarne financijske imovine klasificirane kao raspoložive za prodaju priznaju se u kapitalu.

U slučaju glavnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, značajan ili dugotrajan pad fer vrijednosti vrijednosnica ispod njihove nabavne vrijednosti uzima se u obzir prilikom razmatranja da li je vrijednost imovine umanjena. Ako takvi dokazi postoje za financijsku imovinu, kumulativni gubitak – koji se mjeri kao razlika između nabavne vrijednosti i tekuće fer vrijednosti umanjene za gubitak od umanjenja vrijednosti navedene financijske imovine koja je prethodno priznata u računu dobiti i gubitka – uklanja se iz glavnice i priznaje u računu dobiti i gubitka.

Prilikom prodaje ili umanjenja vrijednosti vrijednosnica raspoloživih za prodaju, akumulirana usklađenja fer vrijednosti priznata u kapitalu uključuju se u račun dobiti i gubitka u stavku 'ostali (gubici)/dobici – neto'.

Kamate na vrijednosnice raspoložive za prodaju koje su izračunate primjenom metode efektivne kamatne stope iskazuju su u računu dobiti i gubitka. Dividende na vrijednosnice raspoložive za prodaju iskazuju se u računu dobiti i gubitka kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Gubici od umanjenja vrijednosti glavnih instrumenata priznatih u računu dobiti i gubitka ne ukidaju se u računu dobiti i gubitka.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.8 Financijska imovina (nastavak)

(c) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospijecom dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina.

Kredit i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Provjera umanjnja vrijednosti kredita i potraživanja opisana je u bilješci 2.11.

2.9 Najmovi

Grupa je najmoprimac

Grupa unajmljuje određene nekretnine, postrojenja i opremu. Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma prema fer vrijednosti unajmljene nekretnine ili sadašnje vrijednosti minimalne najamnine, ovisno o tome što je niže. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo financijsko stanje. Kamatna komponenta financijskog rashoda tereti račun dobiti i gubitka tijekom razdoblja najma. Nekretnine, postrojenja i oprema kupljeni pod financijskim najmom amortiziraju se po korisnom vijeku upotrebe sredstva ili trajanju najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi u kojima Grupa ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u računu dobiti i gubitka prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

Grupa je najmodavac

Imovina dana pod poslovni najam amortizira se tijekom očekivanog korisnog vijeka trajanja jednako kao slična ostala imovina. Prihod od najma evidentira se ravnomjerno tijekom trajanja najma, čak ako primici nisu ravnomjerni, osim ako ne postoji druga sustavna osnova koja bolje predstavlja vremenski okvir u kojem se sučeljavaju korist od najma i amortiziranje imovine dane u najam.

2.10 Zalihe

Zalihe sirovina i rezervnih dijelova iskazuju se po trošku nabave ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak se određuje po metodi ponderiranih prosječnih cijena. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom tijeku poslovanja umanjenu za varijabilne troškove prodaje.

Trošak proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda obuhvaća sirovine, trošak izravnog rada, ostale izravne troškove i pripadajući dio općih troškova proizvodnje (na bazi normalnog redovnog kapaciteta proizvodnje).

Sitni inventar i alati u potpunosti se otpisuju prilikom stavljanja u uporabu.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11 Potraživanja od kupaca i po kreditima

Potraživanja od kupaca i po kreditima početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku uporabom metode efektivne kamatne stope, umanjena za ispravak vrijednosti. Ispravak vrijednosti potraživanja provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikovog stečaja te neizvršenje ili propusti u plaćanjima smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa potraživanja, a predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem efektivne kamatne stope. Iznosi ispravka vrijednosti potraživanja iskazuju se u računu dobiti i gubitka u okviru "ostalih poslovnih rashoda".

2.12 Ugovori o izgradnji

Troškovi iz ugovora priznaju se u trenutku kada nastanu.

Kada ishod ugovora o izgradnji nije moguće pouzdano procijeniti, prihodi iz ugovora priznaju se samo u iznosu nastalih troškova iz ugovora za koje se očekuje da će se moći realizirati.

Kad je ishod ugovora o izgradnji moguće pouzdano procijeniti i kada je vjerojatno da će se ugovorom ostvariti prihodi, prihodi iz ugovora o izgradnji priznaju se kao prihodi tijekom trajanja ugovora. Kada postoji vjerojatnost da će ukupni troškovi ugovora premašiti ukupne prihode ugovora, očekivani gubitak se odmah priznaje kao trošak.

Grupa primjenjuje metodu stupnja dovršenosti kako bi utvrdilo odgovarajući iznos prihoda i rashoda za određeno razdoblje. Stupanj dovršenosti mjeri se na temelju troškova iz ugovora do datuma bilance kao postotak ukupno procijenjenih troškova za svaki ugovor. Pri utvrđivanju stupnja dovršenosti isključuju se svi troškovi nastali tijekom godine, a koji se odnose na buduće poslovne aktivnosti po ugovoru, te se iskazuju kao zalihe, predujmovi ili ostala imovina, ovisno o njihovoj prirodi.

Za sve ugovore u tijeku kod kojih nastali troškovi i priznati dobiti (umanjeni za priznate gubitke) premašuju postupno zaračunate iznose, Grupa bruto iznos potraživanja od naručitelja iskazuje u sklopu imovine. Postupno zaračunati iznosi koje naručitelji nisu platili i zadržani iznosi iskazani su u sklopu potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja.

Za sve ugovore u tijeku kod kojih postupno zaračunati iznosi premašuju nastale troškove i priznate dobitke (umanjene za priznate gubitke), Grupa bruto iznos obveze prema naručiteljima iskazuje u sklopu obveza.

2.13 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.14 Dionički kapital

Dionički kapital sastoji se od redovnih dionica. Primici koji se iskazuju u glavnici pri izdavanju novih dionica ili opcija, iskazuju se umanjeni za pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit.

Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnicu koja se može pripisati dioničarima Društva sve do povlačenja dionica, njihovog ponovnog izdavanja ili prodaje. Kada se takve dionice kasnije prodaju ili ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnicu koja se može pripisati dioničarima Društva.

2.15 Posudbe

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjениh za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Grupa ne kapitalizira troškove posudbe.

Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, osim ako Grupa ima bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon datuma bilance.

2.16 Odgođeni porez na dobit

Iznos odgođenog poreza obračunava se metodom bilančne obveze, na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni porez se ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i koje u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u razdoblju kada će imovina biti nadoknađena ili obveza podmirena, na temelju poreznih stopa koje su, i poreznih zakona koji su, na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Odgođena porezna imovina priznaje se do visine buduće oporezive dobiti za koju je vjerojatno da će biti raspoloživa za iskorištenje privremenih razlika.

2.17 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.18 Primanja zaposlenih

(a) Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Grupa u ime svojih zaposlenika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavljaju redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju.

Osim toga, prema Kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplatiti otpremninu zaposleniku u trenutku njegova umirovljenja. Obveza priznata u bilanci predstavlja sadašnju vrijednost definirane obveze umanjene za troškove minulog rada, zajedno s usklađenjima za nepriznate aktuarske dobitke ili gubitke. Definirana obveza obračunava se godišnje od strane neovisnih aktuara pomoću metode projicirane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost definirane obveze određena je diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih odljeva korištenjem kamatnih stopa državnih obveznica koje su izražene u valuti u kojoj će obveze biti isplaćene i čiji uvjeti dospijea odgovaraju uvjetima pripadajuće obveze za otpremnine za mirovine.

Aktuarski dobici i gubici koji su nastali usklađivanjem i promjenama aktuarskih pretpostavki koje prelaze 10% definirane obveze knjiže se na teret ili u korist prihoda tijekom preostalog očekivanog prosječnog radnog vijeka zaposlenika.

Troškovi minulog rada amortiziraju se pravocrtnom metodom tijekom preostalog očekivanog prosječnog radnog vijeka zaposlenika.

Nadalje, Grupa nema obvezu osiguravanja bilo kojih drugih primanja zaposlenika nakon njihova umirovljenja.

(b) Otpremnine

Obveze za otpremnine priznaju se kada Grupa prekine radni odnos zaposlenika prije normalnog datuma umirovljenja ili odlukom zaposlenika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Grupa priznaje obveze za otpremnine kada je dokazivo preuzelo obvezu da prekine radni odnos sa sadašnjim zaposlenicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustane ili osigurava otpremnine kao rezultat ponude da potakne dragovoljno raskidanje radnog odnosa. Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon datuma bilance, diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost.

(c) Dugoročna primanja zaposlenih

Grupa priznaje obvezu za dugoročna primanja zaposlenih ravnomjerno tijekom razdoblja u kojem je nagrada ostvarena, na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Obveza za dugoročna primanja zaposlenih određuju se na temelju pretpostavke o broju zaposlenika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontnu stopu.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.19 Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Gdje postoje određene slične obveze, vjerojatnost da će za njihovo podmirenje biti potreban izljev sredstava određuje se razmatranjem kategorije obveza u cjelini. Rezerviranje se priznaje čak iako je vjerojatnost izljeva sredstava u odnosu na bilo koju stavku koja se nalazi u istoj kategoriji obveza mala.

Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza, koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

2.20 Priznavanje prihoda

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe koje su opisane u nastavku.

(a) Prihodi od ugovora o izgradnji

Kada ishod ugovora o izgradnji nije moguće pouzdano procijeniti, prihodi iz ugovora priznaju se samo u iznosu nastalih troškova iz ugovora za koje se očekuje da će se moći realizirati. Kad je ishod ugovora o izgradnji moguće pouzdano procijeniti i kada je vjerojatno da će se ugovorom ostvariti prihodi, prihodi iz ugovora o izgradnji priznaju se kao prihodi tijekom trajanja ugovora (bilješka 2.12).

(b) Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i robe

Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i robe priznaju se kada Grupa obavi isporuke robe kupcu, kada kupac prihvati isporučene proizvode i robu i kada je naplativost nastalih potraživanja prilično sigurna.

(c) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima, priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

DALEKOVOD d.d.

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.21 Raspodjela dividendi

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine dioničara Društva.

2.22 Zarada po dionici

Zarada po dionici se obračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka koji pripada dioničarima Društva s prosječnim ponderiranim brojem redovitih dionica u izdanju tijekom godine.

2.23 Porez na dodanu vrijednost

Porezna uprava zahtijeva podmirenje PDV-a na neto osnovi. PDV koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u bilanci na neto osnovi. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM

3.1 Čimbenici financijskog rizika

Aktivnosti koje Grupa obavlja izlažu je raznim financijskim rizicima: tržišnom riziku (uključujući valutni rizik i kamatni rizik novčanog toka), kreditnom riziku i riziku likvidnosti Grupa nema formalni program upravljanja rizicima, međutim cjelokupno upravljanje rizicima obavlja Služba financija Društva.

(a) Tržišni rizik

(i) Valutni rizik

Prihod od prodaje u inozemstvu je ostvaren pretežno u EUR-ima i USD. Prihod od prodaje na domaćem tržištu je ostvaren u kunama. Veći dio dugoročnih i kratkoročnih kredita ugovoren je s valutnom klauzulom, odnosno vezan za EUR. Promjene u tečaju EUR-a i USD-u prema hrvatskoj kuni utječu na rezultate poslovanja Grupe.

Na dan 31. prosinca 2008. godine, kada bi euro oslabio/ojačao za 0,5% u odnosu na kunu, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, neto dobit za razdoblje izvještavanja poslije poreza bio bi 1.355 tisuća kuna (2007.: 6.905 tisuća kuna) veći/(manji), uglavnom kao rezultat pozitivnih/(negativnih) tečajnih razlika nastalih preračunom potraživanja od kupaca, posudbi i novčanih deviznih sredstava izraženih u eurima.

Na dan 31. prosinca 2008. godine, kada bi USD oslabio/ojačao za 5% u odnosu na kunu, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, neto dobit za razdoblje izvještavanja poslije poreza bio bi 5.449 tisuća kuna (2007.: 8.097 tisuće kuna) veći/(manji), uglavnom kao rezultat pozitivnih/(negativnih) tečajnih razlika nastalih preračunom potraživanja od kupaca, predujmova i novčanih deviznih sredstava izraženih u USD.

(ii) Rizik ulaganja u vrijednosne papire

Grupa je izložena riziku ulaganja u vrijednosne papire kroz rizike fer vrijednosti i rizike promjena cijena, jer su ulaganja Grupe klasificirana u konsolidiranoj bilanci kao raspoloživa za prodaju i po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Ulaganja u vrijednosne papire klasificirana kao raspoloživa za prodaju ne kotiraju na burzi, dok se vrijednosnim papirima klasificiranim po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka trguje na burzi vrijednosnih papira. Upravljanje rizicima koji proizlaze iz njihove fer vrijednosti i promjene cijena Grupa prati kroz tržišne transakcije i rezultate subjekta ulaganja.

BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

3.1 Čimbenici financijskog rizika (nastavak)

(iii) Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope

Budući da Grupa nema značajnu imovinu koja ostvaruje prihod od kamata, prihodi Grupe i novčani tok iz poslovnih aktivnosti nisu u značajnoj mjeri ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa.

Kamatni rizik Grupe proizlazi iz dugoročnih kredita i komercijalnih zapisa. Krediti odobreni po promjenjivim stopama izlažu Grupu riziku novčanog toka. Krediti i komercijalni zapisi odobreni po fiksnim stopama izlažu Grupu riziku fer vrijednosti kamatne stope (bilješka 26).

Grupa kontinuirano prati promjene kamatnih stopa. Simuliraju se različite situacije uzimajući u obzir refinanciranje, obnavljanje sadašnjeg stanja kao i alternativno financiranje. Na osnovu ovih situacija, Grupa izračunava utjecaj promjene kamatne stope na račun dobiti i gubitka. U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2008. godine, da se efektivna kamatna stopa na primljene kredite povećala/smanjila za 1% na godišnjoj razini (2007.: 1%), dobit nakon poreza bila bi za 1.735 tisuća kuna manja/veća (2007.: 4.938 tisuća kuna).

(b) Kreditni rizik

Imovina Grupe koja nosi kreditni rizik sastoji se uglavnom od novčanih sredstava, potraživanja od kupaca i ostalim potraživanjima. Prodajne politike Grupe osiguravaju da se prodaja obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu povijest, i to u okvirima unaprijed određenih kreditnih ograničenja. Kvalitetna struktura kupaca kao i činjenica da je naplata od kupaca, po potrebi, regulirana bankarskim platežnim garancijama, mjenicama, akreditivima i ostalim vidovima osiguranja, gotovo u potpunosti umanjuje rizik vezan za izvjesnost naplate potraživanja od kupaca. Detaljna analiza i maksimalna izloženost kreditnom riziku iskazana je u bilješci 22.

Grupa primjenjuje politike koje ograničavaju visinu izloženosti kreditnom riziku prema bilo kojoj financijskoj ustanovi.

(c) Rizik likvidnosti

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava adekvatnim iznosom ugovorenih kreditnih linija i sposobnost podmirenja svih obveza. Cilj Grupe je održavanje fleksibilnosti financiranja na način da ugovorene kreditne linije budu dostupne.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze, kao i obveze po kratkoročnim kreditima dospijevaju do 12 mjeseci poslije datuma bilance, dok je dospijeće dugoročnih kredita prikazano u bilješci 26.

BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**3.1 Čimbenici financijskog rizika (nastavak)***(c) Rizik likvidnosti (nastavak)*

Tablica u nastavku analizira financijske obveze Grupe sukladno ugovorenim dospijećima. Navedeni iznosi predstavljaju nediskontirane novčane tokove.

<i>(u tisućama kuna)</i>	Manje od 1 godine	Između 1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. prosinca 2008.				
Obveze prema dobavljačima	862.060	-	-	862.060
Ostale obveze	16.410	-	-	16.410
Posudbe	745.554	150.060	53.731	949.345
<i>(u tisućama kuna)</i>				
31. prosinca 2007.				
Obveze prema dobavljačima	443.941	-	-	443.941
Ostale obveze	21.436	-	-	21.436
Posudbe	388.482	107.074	39.643	535.199

Financijske obveze ne uključuju obveze prema zaposlenima, obveze za doprinose, poreze, obveze za primljene predujmove i odgođene prihode.

3.2 Upravljanje kapitalnim rizikom

Grupa nadzire kapital u skladu sa zakonima i propisima država u kojima posluju. U Republici Hrvatskoj zahtijeva se minimalni uplaćeni kapital od 200.000 kuna za dionička društva. Vlasnici ne zahtijevaju nikakve posebne mjere u pogledu upravljanja kapitalom. Grupa nema obvezu pridržavanja kapitalnih zahtjeva nametnutih izvana. Nadalje, nema kapitalnih ciljeva koji se interno prate.

3.3 Procjena fer vrijednosti

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilance. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine predstavlja tekuću cijenu ponude. Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu određena je uporabom tehnika procjena vrijednosti. Grupa koristi razne metode i utvrđuje pretpostavke koje se temelje na tržišnim uvjetima na dan bilance.

Smatra se da je nominalna vrijednost potraživanja od kupaca umanjena za ispravak vrijednosti i obveza prema dobavljačima približno jednaka njihovoj fer vrijednosti.

Za potrebe objavljivanja, fer vrijednost financijskih obveza procjenjuje se diskontiranjem budućih ugovornih novčanih tokova po tekućoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je dostupna Grupi za slične financijske instrumente.

BILJEŠKA 4 – KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Grupa izrađuje procjene i stvara pretpostavke vezane za budućnost. Proizašle računovodstvene procjene su, po definiciji, u rijetkim slučajevima izjednačene sa stvarnim rezultatima. U nastavku se navode procjene i pretpostavke koje bi mogle uzrokovati značajan rizik usklađivanja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini.

(a) Priznavanje prihoda

Grupa primjenjuje metodu stupnja dovršenosti kako bi utvrdilo odgovarajući iznos prihoda iz ugovora o izgradnji za određeno razdoblje. Stupanj dovršenosti mjeri se na temelju troškova iz ugovora do datuma bilance kao postotak ukupno procijenjenih troškova za svaki ugovor. Ako bi se procijenjeni stupanj dovršenosti za 10% razlikovao od procjena Uprave, iznos prihoda za godinu povećao bi se za 16.300 tisuća kuna kada bi stupanj dovršenosti bio povećan, odnosno smanjio bi se za 14.100 tisuće kuna kada bi stupanj dovršenosti bio smanjen.

(b) Dugoročna primanja zaposlenih

Grupa priznaje dugoročne obveze prema zaposlenima, koje uključuju obveze za jubilarne nagrade i otpremnine za umirovljenje, u iznosu procijenjene sadašnje vrijednosti budućih troškova. Svake godine ovlašteni aktuar ponovo procjenjuje sadašnju vrijednost tih obveza na osnovu novih informacija.

(c) Testiranje na umanjenje goodwilla

Iznos privremeno utvrđenog goodwilla koji je nastao iz poslovnih spajanja tijekom 2007. godine promijenjen je nakon dovršetka vrednovanja stečene neto imovine (bilješke 15 i 30).

Grupa provodi godišnje provjere goodwilla zbog umanjenja vrijednosti, sukladno politici iskazanoj u bilješci 2.8.

Nadoknativa vrijednost jedinica stvaranja novca određena je izračunima vrijednosti u uporabi koji su bazirani na projekcijama novčanog tijeka temeljenim na financijskim planovima koje je odobrila Uprava i koji pokrivaju petogodišnje razdoblje. Novčani tijekomovi nakon pet godina ekstrapolirani su korištenjem terminalne stope rasta u visini od 5%, a sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova izračunata je uz diskontnu stopu od 10 %. Pretpostavka o stopi rasta temeljena je na povijesnim podacima i očekivanjima Uprave o razvoju tržišta. Korištena diskontna stopa temeljena je na ponderiranoj prosječnoj stopi troška kapitala Grupe.

Na dan bilance nadoknativa vrijednost jedinica stvaranja novca veća je od njihove knjigovodstvene vrijednosti te nema potrebe za iskazivanjem gubitaka od umanjenja vrijednosti.

BILJEŠKA 4 – KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (nastavak)

(d) Trenutna nepostojanost na svjetskom i hrvatskom financijskom tržištu

Trenutna globalna kriza likvidnosti koja je započela sredinom 2007. godine rezultirala je, među ostalim, nižom razinom financiranja tržišta kapitala, nižim razinama likvidnosti u bankarskom sektoru, te, ponekad, višim međubankarskim kamatnim stopama te vrlo visokom nepostojanošću na burzama. Nesigurnost na globalnim financijskim tržištima dovela je također i do propadanja i spašavanja banaka u Sjedinjenim Američkim Državama, zapadnoj Europi, Rusiji i drugdje. Pokazuje se da je cjelokupan opseg učinka trenutne financijske krize nemoguće predvidjeti ili se u potpunosti od njega zaštititi.

Nije moguće pouzdano procijeniti učinke bilo kakvog daljnjeg pogoršanja likvidnosti financijskih tržišta te povećane nepostojanosti na tržištima valuta i kapitala. Uprava smatra da poduzima sve potrebne mjere kako bi podržala održivost i rast poslovanja Grupe u trenutnim okolnostima.

BILJEŠKA 5 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA

Primarni izvještajni format – poslovni segmenti

Grupa zasebno prati i iskazuje poslovne rezultate osnovnih poslovnih segmenata Grupe, Proizvodnje i Izgradnje, čije su poslovne aktivnosti međusobno povezane u cilju ostvarivanja dobiti Grupe.

1. Segment Proizvodnje čine kovačnica, ljevaonica, laboratorij za kontrolu kvalitete te proizvodnja metalnih konstrukcija.
2. Segment Izgradnje bavi se izgradnjom elektroenergetskih i distribucijskih objekata, transformatorskih stanica, polaganjem podzemnih i podmorskih energetskih i telekomunikacijskih kabela, postavljanjem rasvjete, montažom antenskih, televizijskih i telekomunikacijskih stupova te radovima vezanim uz izgradnju autocesta.
3. Ostale poslovne segmente koje Grupa zasebno iskazuje su Projektiranje, Cinčaonica i ostale sporedne djelatnosti (aktivnosti podružnica, restoran i zajedničke službe).

Rezultat poslovanja po poslovnim segmentima

(u tisućama kuna)

	<u>Izgradnja</u>	<u>Proizvodnja</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2008.				
Bruto poslovni prihodi	1.951.405	461.344	70.063	2.482.812
Prihodi unutar segmenata	(18.548)	(140.269)	(14.607)	(173.424)
Poslovni prihodi	1.932.857	321.075	55.456	2.309.388
Dobit iz redovnog poslovanja	139.119	8.611	12.402	160.132
Financijski troškovi				(49.615)
Dobit prije oporezivanja				110.517
Porez na dobit				(24.002)
Neto dobit				86.515
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2007.				
Bruto poslovni prihodi	1.307.577	244.472	471.327	2.023.376
Prihodi unutar segmenata	(10.660)	(36.448)	(112.332)	(159.440)
Poslovni prihodi	1.296.917	208.024	358.995	1.863.936
Dobit iz redovnog poslovanja	101.797	765	20.195	122.757
Financijski troškovi				(20.946)
Dobit prije oporezivanja				101.811
Porez na dobit				(21.920)
Neto dobit				79.891

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

BILJEŠKA 5 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

Ostale informacije o poslovnim segmentima uključene u račun dobiti i gubitka:

(u tisućama kuna)	Izgradnja	Proizvodnja	Ostalo	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2008.				
Amortizacija (bilješke 15,16)	12.755	27.267	9.958	49.980
Umanjenje vrijednosti zaliha (bilješka 9)	295	-	3	298
Promjene u rezerviranjima za potraživanja (bilješka 9)	1.995	-	604	2.599
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 9)	325	1.361	-	1.686
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2007.				
Amortizacija (bilješke 15,16)	12.112	11.305	18.665	42.082
Umanjenje vrijednosti zaliha (bilješka 9)	160	-	87	247
Promjene u rezerviranjima za potraživanja (bilješka 9)	588	-	212	800
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 9)	141	2.023	309	2.473

Bilanca stanja prema poslovnim segmentima:

(u tisućama kuna)	Izgradnja	Proizvodnja	Ostalo	Nealocirano	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2008.					
Imovina					
Nekretnine, postrojenja i oprema	118.224	156.053	318.164	-	592.441
Ostala imovina	1.279.525	424.846	366.021	-	2.070.392
	1.397.749	580.899	684.185	-	2.662.833
Obveze					
Dugoročni krediti	-	-	-	262.506	262.506
Dugoročna rezerviranja	-	-	-	7.189	7.189
Kratkoročne obveze	671.091	68.305	183.021	868.538	1.790.955
	671.091	68.305	183.021	1.138.233	2.060.650
Investicijska ulaganja (bilješke 15 i 16)	18.843	105.475	20.371	-	144.689
Na dan 31. prosinca 2007.					
Imovina					
Nekretnine, postrojenja i oprema	72.869	66.894	358.744	-	498.507
Ostala imovina	780.335	401.126	164.865	-	1.346.326
	853.204	468.020	523.609	-	1.844.833
Obveze					
Dugoročni krediti	-	-	-	195.227	195.227
Dugoročna rezerviranja	-	-	-	6.540	6.540
Kratkoročne obveze	320.497	90.748	86.455	593.624	1.091.324
	320.497	90.748	86.455	795.391	1.293.091
Investicijska ulaganja (bilješke 15 i 16)	59.306	44.845	12.517	-	116.668

Dugotrajnu imovinu čine zemljište, zgrade, oprema te nematerijalna imovina, a kratkotrajnu imovinu segmenata uglavnom čine zalihe, potraživanja od kupaca i novac. Dugoročni krediti segmenata nisu locirani po segmentima. Kratkoročne obveze segmenata uglavnom čine obveze prema dobavljačima i ostale poslovne obveze.

BILJEŠKA 5 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)**Sekundarni izvještajni format – geografski segmenti**

Prihodi od prodaje raspoređeni su po zemljopisnim područjima na temelju sjedišta kupca.

	2008.		2007.	
	<i>(u tisućama kuna)</i>	%	<i>(u tisućama kuna)</i>	%
Hrvatska	1.627.669	71,08	1.451.247	78,51
Bosna i Hercegovina	133.953	5,85	139.146	7,53
Norveška	113.599	4,96	31.576	1,71
Albanija	125.787	5,49	-	-
Slovenija	69.812	3,05	61.192	3,31
Kazahstan	48.217	2,11	72.330	3,91
Ostalo inozemstvo	170.888	7,46	93.022	8,34
Ukupno	2.289.925	100,00	1.848.513	100,00

BILJEŠKA 6 – OSTALI PRIHODI

(u tisućama kuna)

	2008.	2007.
Prihodi od kamata	6.616	5.561
Naplate osiguranja	458	867
Prihodi od najma	77	8
Prihodi od ukidanja rezerviranja (Bilješka 27)	33	733
Ostali prihodi iz poslovanja	12.279	8.254
	19.463	15.423

BILJEŠKA 7 – TROŠKOVI MATERIJALA I USLUGA*(u tisućama kuna)*

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Sirovine i materijal		
Sirovine i materijal	464.629	361.053
Energija	22.596	16.613
Rezervni dijelovi i sitni inventar	11.610	8.455
	<u>498.835</u>	<u>386.121</u>
Vanjske usluge		
Vanjske proizvodne usluge	1.022.151	628.374
Prijevoz	25.258	23.891
Popravci i održavanje	11.808	10.032
Troškovi promidžbe	20.485	12.858
Zakupnine	2.931	1.130
Ostalo	30.234	10.402
	<u>1.112.867</u>	<u>686.687</u>
Ukupni troškovi materijala i usluga	<u>1.611.702</u>	<u>1.072.808</u>

Troškovi zakupnina odnose se na vozila i poslovne prostore koji se zasnivaju na jednogodišnjim ugovorima.

BILJEŠKA 8 – TROŠKOVI ZAPOSLENIH*(u tisućama kuna)*

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Neto plaće	226.199	195.486
Porezi i doprinosi na plaće i iz plaća	163.480	152.206
Troškovi otpremnina	2.735	5.077
Ostali troškovi zaposlenih	11.648	8.374
Naknade članovima Nadzornog odbora	1.485	442
	<u>405.547</u>	<u>361.585</u>

U poreze i doprinose spadaju doprinosi plaćeni obveznim mirovinskim fondovima u iznosu od 53.615 tisuća kuna (2007. 55.581 tisuća kuna) za Grupu. Doprinosi se obračunavaju kao postotak bruto plaće zaposlenika.

Ostali troškovi zaposlenih uključuju darove, jubilarne nagrade i druge naknade.

Na dan 31. prosinca 2008. godine u Grupi je bilo 2.287 zaposlenih (2007.: 2.190 zaposlenih).

BILJEŠKA 9 – OSTALI POSLOVNI RASHODI

<i>(u tisućama kuna)</i>	2008.	2007.
Intelektualne usluge	65.374	57.101
Dnevnice i putni troškovi	30.522	29.944
Bankarske usluge	15.455	8.579
Reprezentacija	10.121	9.376
Porezi i doprinosi	8.841	7.193
Osiguranje	9.942	6.569
Sponzorstva, donacije i ostale pomoći	6.597	8.652
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme	1.686	2.473
Promjene u ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca	2.599	800
Umanjenje vrijednosti zaliha	298	247
Kamate dobavljača	3.528	1.274
Ostali poslovni rashodi	4.190	11.803
	159.153	144.011

BILJEŠKA 10 – OSTALI (GUBICI)/DOBICI – NETO

<i>(u tisućama kuna)</i>	2008.	2007.
Neto (gubitak)/dobit od tečajnih razlika iz poslovanja	(17.286)	(3.585)
(Gubici)/ dobiti od svođenja na fer vrijednost (bilješka 23)	-	123
Neto (gubitak)/dobit od prodaje materijalne imovine (bilješka 31)	(237)	650
	(17.523)	(2.812)

BILJEŠKA 11 – FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

<i>(u tisućama kuna)</i>	2008.	2007.
Prihodi od kamata po depozitima banaka	61	1.162
Neto tečajne razlike iz financijskih aktivnosti	1.208	3.120
Financijski prihodi	1.269	4.282
Troškovi kamata	(50.884)	(25.228)
Financijski rashodi	(50.884)	(25.228)
	(49.615)	(20.946)

BILJEŠKA 12 – POREZ NA DOBIT

Usklađenje računovodstvene i oporezive dobiti prikazano je niže u tablici:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Dobit prije oporezivanja	110.517	101.811
Porez na dobit po stopi od 20%	22.103	20.362
Učinak neoporezivih prihoda	(1.108)	(503)
Učinak porezno nepriznatih rashoda	2.802	1.834
Učinak poreznih stopa u drugim zemljama	205	227
Trošak poreza na dobit	24.002	21.920
Efektivna porezna stopa	21,72%	21,53%
Obveza poreza na dobit na dan 31. prosinca	2.841	1.307

U skladu s važećim propisima u Republici Hrvatskoj, Porezna uprava može u bilo koje doba pregledati knjige i evidencije Društva u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Isti propisi vrijede i za ostale podružnice Grupe u Hrvatskoj. Podružnice u inozemstvu podliježu poreznim propisima države u kojima posluju. Uprava Grupe nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

BILJEŠKA 13 – OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

Osnovna zarada po dionici izračunata je na temelju neto dobiti Grupe i prosječnog ponderiranog broja postojećih redovnih dionica, umanjenog za vlastite dionice. Nema razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Neto dobit <i>(u tisućama kuna)</i>	88.815	80.360
Ponderirani prosječni broj dionica	2.272.973	2.268.573
Dobit po dionici <i>(u kunama)</i>	39,07	35,42

BILJEŠKA 14 – DIVIDENDA PO DIONICI

Tijekom 2008. godine odobrena je isplata dividendi iz zadržane dobiti iz ranijih godina u iznosu od 32.508 tisuća kuna (2007.: 29.017 tisuća kuna) što predstavlja 14,30 po dionici (2007.: 12,65 po dionici). Dividenda po dionici izračunata je na temelju izdanih dionica umanjenih za trezorske dionice u trenutku objave dividende.

Neisplaćena dividenda za 2007. godinu u iznosu od 1.947 tisuća kuna (2007.: 1.312 tisuća kuna) prikazana je kao obveza za dividende u okviru stavke "obveze prema dobavljačima i ostale obveze" (bilješka 28).

BILJEŠKA 15 – NEMATERIJALNA IMOVINA

(u tisućama kuna)

	<u>Goodwill</u>	<u>Softver</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje 1. siječnja 2007.			
Nabavna vrijednost	-	13.802	13.802
Akumulirana amortizacija	-	(4.105)	(4.105)
Neto knjigovodstvena vrijednost	-	9.697	9.697
Za godinu završenu 31. prosinca 2007.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	-	9.697	9.697
Stjecanje podružnice (Bilješka 30)	3.346	-	3.346
Nabave	-	10.823	10.823
Amortizacija	-	(1.141)	(1.141)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	3.346	19.379	22.725
Stanje 31. prosinca 2007.			
Nabavna vrijednost	3.346	24.625	27.971
Akumulirana amortizacija	-	(5.246)	(5.246)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.346	19.379	22.725
Za godinu završenu 31. prosinca 2008.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	3.346	19.379	22.725
Nabave	-	3.236	3.236
Amortizacija	-	(4.273)	(4.273)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	3.346	18.342	21.688
Stanje 31. prosinca 2008.			
Nabavna vrijednost	3.346	27.861	31.207
Akumulirana amortizacija	-	(9.519)	(9.519)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.346	18.342	21.688

Testiranje goodwilla na umanjenje vrijednosti prikazano je u bilješki 4.

BILJEŠKA 16 – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

<i>(u tisućama kuna)</i>	Zemljište	Zgrade	Oprema	Imovina u izgradnji	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2007.					
Nabavna vrijednost	45.851	345.574	423.266	5.832	820.523
Akumulirana amortizacija	-	(172.031)	(236.859)	-	(408.890)
Neto knjigovodstvena vrijednost	45.851	173.543	186.407	5.832	411.633
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2007.					
Stanje 1. siječnja	45.851	173.543	186.407	5.832	411.633
Povećanja	-	-	-	105.845	105.845
Prijenosi	134	39.125	53.274	(92.533)	-
Stjecanje TIM d.d. Topusko (Bilješka 30)	954	22.999	1.515	-	25.468
Smanjenja	-	(22)	(2.459)	-	(2.481)
Tečajne razlike	11	36	77	-	124
Amortizacija	-	(7.645)	(34.437)	-	(42.082)
Stanje 31. prosinca	46.950	228.036	204.377	19.144	498.507
Stanje 31. prosinca 2007.					
Nabavna vrijednost	46.950	407.698	478.055	19.144	951.847
Akumulirana amortizacija	-	(179.662)	(273.678)	-	(453.340)
Neto knjigovodstvena vrijednost	46.950	228.036	204.377	19.144	498.507
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2008.					
Stanje 1. siječnja	46.950	228.036	204.377	19.144	498.507
Povećanja	-	-	-	141.453	141.453
Prijenosi	4.627	22.991	97.775	(125.393)	-
Smanjenja	(1.039)	(244)	(403)	-	(1.686)
Tečajne razlike	(27)	(42)	(57)	-	(126)
Amortizacija	-	(8.010)	(37.697)	-	(45.707)
Stanje 31. prosinca	50.511	242.731	263.995	35.204	592.441
Stanje 31. prosinca 2008.					
Nabavna vrijednost	50.511	414.459	519.819	35.204	1.019.993
Akumulirana amortizacija	-	(171.728)	(255.824)	-	(427.552)
Neto knjigovodstvena vrijednost	50.511	242.731	263.995	35.204	592.441

Na dan 31. prosinca 2008. godine predumjovi plaćeni sa strane Grupe za nekretnine, postrojenja i opremu iznosili su 684 tisuća kuna (2007.: 129 tisuća kuna).

Zemljište, zgrade i oprema Grupe neto knjigovodstvene vrijednosti 150.338 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2008. godine (2007.: 102.989 tisuće kuna) založene su kao sredstvo osiguranja otplate kredita (bilješka 26).

Na dan 31. prosinca 2008. godine, imovina pod financijskim najmom gdje je Grupa najmoprimac iznosila je 206.147 tisuća kuna (2007.: 1.431 tisuća kuna) – vidi bilješku 26.

BILJEŠKA 17 – ULAGANJA U PODRUŽNICE

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Stanje 1. siječnja	273	253
Smanjenje	(25)	-
Povećanja	5.191	20
Stanje 31. prosinca	<u>5.439</u>	<u>273</u>

Krajem 2008. godine Društvo je zajedno sa svojom podružnicom Dalekovod TKS a.d. Doboj osnovalo novo društvo u Bosni i Hercegovini, Cindal d.o.o., od čega je Društvo vlasnik 95% novog društva, a podružnica 5%. Novoosnovano društvo nije operativno poslovalo u 2008. godini.

Podružnice koje nisu uključene u konsolidaciju na dan 31. prosinca su:

Naziv društva	Zemlja osnutka	2008.	2007.	2008.	2007.
		<i>Udjel u %</i>		<i>(u tisućama kuna)</i>	
Dalekovod-projekt d.o.o. Zagreb	Hrvatska	-	100,00	-	25
Dalekovod ESOP d.o.o.	Hrvatska	100,00	100,00	200	200
Denacco Namibia (PTY) Ltd	Namibija	60,00	60,00	18	18
Dalekovod – ulaganje d.o.o. Zagreb	Hrvatska	100,00	100,00	20	20
Dalekovod EKO d.o.o. Zagreb	Hrvatska	50,00	50,00	10	10
Cindal d.o.o. Doboj	Bosna i Hercegovina	95,01	-	5.191	-
				<u>5.439</u>	<u>273</u>

Podružnice Dalekovod ESOP d.o.o., Dalekovod – ulaganje d.o.o., Dalekovod –EKO d.o.o., Denacco namibia Ltd i Cindal d.o.o. Doboj ne obavljaju nikakve poslovne aktivnosti, te stoga nisu uključene u konsolidaciju. Društvo Dalekovod-projekt d.o.o. je nakon početka operativnih aktivnosti uključeno u konsolidaciju za 2008. godinu.

BILJEŠKA 18 – FINACIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Na početku godine	27.435	7.485
Prijenos sa ulaganja	-	10
Dodatna ulaganja	19.224	14.876
Svođenje na fer vrijednost	(1.473)	5.064
Na kraju godine	<u>45.186</u>	<u>27.435</u>

Grupa posjeduje 8,57% udjela u zatvorenom investicijskom fondu koji je u ime Grupe proveo stjecanje udjela u domaćim tvrtkama. Cilj stjecanja udjela je razvoj društava u koja se ulaže i poboljšanje njihove dugoročne pozicije na tržištu, te ostvarivanje budućih koristi ulagačima. Tijekom godine Grupa je dodatno uložila 3.224 tisuća kuna u fond (2007.: 7.666 tisuća kuna).

BILJEŠKA 18 – FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (nastavak)

U studenom 2008. godine, Grupa je uplatila 10.000 tisuća kuna osnivačkog kapitala u športsko dioničko društvo što je predstavljalo 12% udjela u novo osnovanom društvu. Također, Grupa je tijekom 2008. godine pretvorila svoj depozit u iznosu 6.303 tisuće kuna jednoj hrvatskoj banci u dopunski kapital te banke. Ukupan udio u kapitalu banke ne prelazi 5%.

Grupa je na dan 31. prosinca 2008. godine izvršila procjenu svoje financijske imovine raspoložive za prodaju i svela je na fer vrijednost. Smanjenje od 1.473 tisuća kuna (2007.: povećanje od 5.064 tisuća kuna) je prikazano u revalorizacijskim rezervama (Bilješka 25).

BILJEŠKA 19a – FINANCIJSKI INSTRUMENTI PO KATEGORIJAMA

Računovodstvene politike za financijske instrumente su primijenjene na sljedeće stavke:

<i>(u tisućama kuna)</i>	Bilješka	Kredit i potraživanja	Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Ukupno
31. prosinca 2008.					
Financijska imovina					
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	22	956.774	-	-	956.774
Dani krediti i depoziti	20,22	106.883	-	-	106.883
Financijska imovina raspoloživa za prodaju (promjene kroz kapital)	18	-	-	45.186	45.186
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	23	-	417	-	417
Novac i novčani ekvivalenti	24	118.201	-	-	118.201
Ukupno		1.181.858	417	45.186	1.227.461

<i>(u tisućama kuna)</i>	Bilješka	Ostale financijske obveze
31. prosinca 2008.		
Financijske obveze		
Posudbe	26	943.002
Obveze prema dobavljačima	28	862.060
Ostale obveze	28	16.410
Ukupno		1.821.472

Financijski instrumenti ne uključuju poslovne odnose sa zaposlenima, potraživanja/obveze za doprinose, poreze i potraživanja/obveze za primljene predujmove.

BILJEŠKA 19a – FINACIJSKI INSTRUMENTI PO KATEGORIJAMA (nastavak)

<i>(u tisućama kuna)</i>	Bilješka	Kreditni i potraživanja	Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Ukupno
31. prosinca 2007.					
Financijska imovina					
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	22	681.073	-	-	681.073
Dani krediti i depoziti	20,22	124.032	-	-	124.032
Financijska imovina raspoloživa za prodaju (promjene kroz kapital)	18	-	-	27.435	27.435
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	23	-	916	-	916
Novac i novčani ekvivalenti	24	186.211	-	-	186.211
Ukupno		991.316	916	27.435	1.019.667

<i>(u tisućama kuna)</i>	Bilješka	Ostale financijske obveze
31. prosinca 2007.		
Financijske obveze		
Posudbe	26	535.199
Obveze prema dobavljačima	28	443.941
Ostale obveze	28	21.436
Ukupno		1.000.576

BILJEŠKA 19b – KREDITNA SPOSOBNOST FINACIJSKE IMOVINE

Kreditna sposobnost nedospjele i neispravljene financijske imovine procjenjuje se na temelju povijesnih podataka.

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
<i>(u tisućama kuna)</i>		
Potraživanja od kupaca – nedospjela i neispravljena		
Stari kupci koji plaćaju unutar dospijeća	128.672	146.144
Stari kupci koji plaćaju sa zakašnjenjem	266.220	183.604
	394.892	329.748

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.****BILJEŠKA 19b – KREDITNA SPOSOBNOST FINACIJSKE IMOVINE (nastavak)**

Grupa uglavnom deponira novac kod lokalnih banaka koje nemaju kreditnu ocjenu, a u većinskom su vlasništvu velikih bankovnih grupacija iz inozemstva, dok je 2007. godine veći dio novca bio deponiran kod lokalne banke s rejtingom BBB-.

Novac u banci i depoziti	2008.	2007.
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
BBB -	13.215	172.349
Bez rejtinga	104.986	13.862
	118.201	186.211

BILJEŠKA 20 – ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA

<i>(u tisućama kuna)</i>	2008.	2007.
Dugoročni depoziti	34	6.034
Potraživanja po danim dugoročnim kreditima:		
- robni kredit	15.188	18.341
- stambeni i ostali krediti zaposlenicima	4.563	5.666
- krediti drugim poduzećima	11.300	-
- krediti iz ESOP programa (program zaposleničkog vlasništva dionica)	8	84
Ukupno dugoročni depoziti i dani krediti	31.093	30.125
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita i depozita (bilješka 22)	(5.936)	(8.363)
Dani dugoročni krediti i depoziti	25.157	21.762

Depoziti

Depoziti su izraženi u kunama uz valutnu klauzulu (EURO).

Robni krediti

Robni krediti predstavljaju potraživanja od kupaca u Bosni i Hercegovini temeljem prodaje opreme i izvršenja usluga koja se pretvorena u kredit s rokom otplate do 2 godine uz kamatnu stopu od 4,5% godišnje.

BILJEŠKA 20 – ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

Stambeni krediti

Prosječna efektivna kamatna stopa na stambene kredite je 6%, a otplaćuju se u roku od 2 do 25 godina kroz obustave iz plaća zaposlenika. Stambeni krediti izraženi su u kunama sa valutnom klauzulom (EURO).

Krediti drugim trgovačkim društvima

Grupa je tijekom 2008. godini sklopila Ugovor o pozajmici s TPN Sportski grad iz Splita prema kojem je dogovoren ukupan okvir pozajmice u iznosu 9.000 tisuća kuna. Do 31. prosinca 2008. godine, vjerovnik je povukao 8.551 tisuća kuna. Pozajmica je plasirana uz eskontnu stopu koja je dan sklapanja ugovora iznosila 9% godišnje. Kredit dopijeva jednokratno 2028. godine, dok se kamate obračunavaju uz početak plaćanja 31. listopada 2010. godine.

Fer vrijednost dugoročnih kredita približna je knjigovodstvenoj vrijednosti budući da su kamatne stope za kredite u skladu s tržišnim stopama.

BILJEŠKA 21 – ZALIHE

(u tisućama kuna)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Sirovine	256.092	138.614
Gotovi proizvodi, poluproizvodi i proizvodnja u tijeku	480.327	118.198
Rezervni dijelovi i sitni inventar	6.874	5.666
Trgovačka roba	2.076	4.088
	<u>745.369</u>	<u>266.566</u>

Ukupni troškovi izgradnje kao i priznati dobiti (umanjeno za priznate gubitke) za sve aktivne ugovore iznose 4.121.027 tisuće kuna (2007.: 3.144.582 tisuće kuna).

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

BILJEŠKA 22 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Potraživanja od kupaca u zemlji	551.770	446.655
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	234.041	171.327
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	<u>(10.503)</u>	<u>(10.129)</u>
	775.308	607.853
Potraživanja od kupaca za poslove po ugovorima	163.563	48.926
Jamstveni depoziti	40.709	72.068
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita (bilješka 20)	5.936	8.363
Ostali kratkoročni krediti	35.115	21.839
Dani predujmovi	14.379	35.672
Potraživanja od zaposlenih	1.312	1.294
Potraživanja za PDV	43.053	-
Plaćeni troškovi budućih razdoblja	11.027	-
Ostala kratkotrajna imovina	<u>17.849</u>	<u>24.294</u>
	1.108.251	820.309

Ostali kratkoročni krediti odnose se najvećim dijelom na potraživanja od kupaca pretvorena u kredite i na kredite dane sportskim organizacijama zajedno s obračunatom kamatom po stopi od 3%-6% godišnje. Krediti su odobreni na razdoblje od 3 do 9 mjeseci, a osigurani su mjenicama i zadužnicama.

Predujmovi su odobreni dobavljačima za nabavku materijala i opreme, kao i za pružanje usluga projektiranja.

Na dan 31. prosinca 2008. godine, Grupa iskazuje potraživanja od kupaca u iznosu od 380.416 tisuća kuna (2007.: 278.105 tisuća kuna) koja su dospjela i nisu ispravljena. Ona se uglavnom sastoje od potraživanja od kupaca u vlasništvu države koji plaćaju s određenim zakašnjenjem. Starost potraživanja temelji se na danima zakašnjenja poslije datuma dospjeća i prikazana su kako slijedi:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Do 90 dana	183.919	199.049
Od 91 do 180 dana	63.352	25.498
Preko 180 dana	<u>133.145</u>	<u>53.558</u>
	380.416	278.105

BILJEŠKA 22 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Stanje 1. siječnja	10.129	10.033
Rezerviranja za umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca (bilješka 9)	2.599	800
Naplaćeni iznosi	(207)	(364)
Potraživanja isknjižena tijekom godine kao nenaplativa	<u>(2.017)</u>	<u>(340)</u>
Stanje 31. prosinca	<u>10.504</u>	<u>10.129</u>

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja Grupe po valutama je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
EURO	182.371	120.847
USD	88.431	124.990
Kuna	<u>837.449</u>	<u>574.472</u>
Ukupno	1.108.251	820.309

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izvještaja je knjigovodstvena vrijednost svake skupine spomenutih potraživanja. Grupa posjeduje instrumente osiguranja naplate.

Fer vrijednost potraživanja od kupaca ne razlikuje se značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti.

BILJEŠKA 23 – FINACIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI U RAČUNU DOBITI I GUBITKA

Tijekom 2008. godine, Grupa je ulagala u domaće novčane fondove. Na dan 31. prosinca 2008. godine fer vrijednost ove imovine u Grupi iznosi 417 tisuća kuna (2007.: 916 tisuća kuna). Grupa je po svodenju imovine na fer vrijednost ostvarila gubitak niže od 1 tisuću kuna (2007.: dobit - 123 tisuća kuna - bilješka 10).

BILJEŠKA 24 – NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI*(u tisućama kuna)*

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Novac u bankama i u blagajni u domaćoj valuti	5.089	18.699
Novac u bankama i u blagajni u stranoj valuti	113.112	22.326
Kratkoročni depozit kod banke	-	145.186
	<u>118.201</u>	<u>186.211</u>

Ovisno o dostupnosti novca Grupa plasira kratkoročne depozite (s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće) kod raznih banaka u svrhu ostvarivanja dodatnih prihoda od kamata.

Na dan 31. prosinca 2008. godine prosječna efektivna kamatna stopa po kratkoročnim depozitima kod banaka iznosila je 7,6% (2007.: 7,6%).

BILJEŠKA 25 – DIONIČKA GLAVNICA**Dionički kapital**

Na dan 31. prosinca 2008. godine dionički kapital Društva sastojao se od 2.293.812 redovnih upisanih dionica nominalne vrijednosti 100 kuna po dionici. Sve izdane dionice su plaćene u cijelosti.

Na dan 31. prosinca 2008. godine Društvo posjeduje 34.208 komada vlastitih dionica (2007.: 24.828).

Struktura dioničara na dan 31. prosinca:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Fizičke osobe	38,93%	28,55%
BMK i Partneri d.o.o.	13,11%	17,92%
KLT i Partneri d.o.o.	12,79%	17,86%
CTG d.o.o.	15,64%	16,83%
Vlastite dionice	1,49%	1,08%
Ostali	18,04%	17,76%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Zakonske, statutarne i ostale rezerve

Sukladno hrvatskim zakonima, zakonska rezerva formira se kao najmanje 5% dobiti za godinu do trenutka kad ukupni iznos rezerve ne dostigne 5% dioničkog kapitala Društva. Zakonske rezerve nisu raspodjeljive.

Odlukom Skupštine tijekom 2008. godine statutarne rezerve su se povećale za 46.690 tisuće kuna (2007.: 45.850 tisuća kuna). Ove rezerve su raspodjeljive.

Ostale rezerve sastoje se od rezervi nastalih rasporedom dobiti iz prethodnih razdoblja odlukom Skupštine (i one su raspodjeljive) i od rezervi za vlastite dionice. Društvo je krajem 2008. godine na burzi otkupilo 9.380 vlastitih dionica ukupne vrijednosti 4.130 tisuća kuna za koje su sukladno hrvatskim zakonima izdvojene i rezerve za te dionice (u ranijim godinama 1.244 tisuće kuna).

Revalorizacijske rezerve

Na dan 31. prosinca 2008. godine Grupa je izvršila procjenu fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju (dionice i udjele u investicijskom fondu – bilješka 19) te je sukladno računovodstvenoj politici izvršeno smanjenje revalorizacijskih rezervi za 1.473 tisuće kuna (2007.: povećanje za 5.064 tisuće kuna).

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

BILJEŠKA 26 – POSUDBE

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>Prosječna kamatna stopa</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Dugoročne			
Kreditni banaka	6,11%	6.989	194.090
Financijski najam	7,27%	181.459	1.137
		188.448	195.227
Kratkoročne			
Kreditni banaka	6,29%	507.711	232.217
Komercijalni zapisi	8,4%	225.000	107.000
Financijski najam	6,5%	21.843	755
		754.554	339.972
Ukupno posudbe		943.002	535.199

Tijekom 2008. godine Grupa je sklopila ugovor o prodaji imovine (pogon u Dugom Selu) i o povratnom najmu iste imovine u okviru financijskog najma gdje je Grupa najmoprimac. Ukupna vrijednost ovog najma je 215.774 tisuća kuna. Dospijeće najma je 2016. godina. Kamatna stopa je 3 mjesečni Euribor + 1,6%. Cjelokupna imovina je založena kao instrument osiguranja.

Bruto obveze po financijskom najmu – minimalna plaćanja najma:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Do 1 godine	35.366	755
Između 1 i 5 godina	141.465	1.265
Preko 5 godina	131.107	-
	<u>307.938</u>	<u>2.020</u>
Budući financijski troškovi po financijskom najmu	<u>(105.075)</u>	<u>(128)</u>
Sadašnja vrijednost obveza po financijskom najmu	<u>202.683</u>	<u>1.892</u>

Tijekom 2008. godine Grupa je izdala komercijalne zapise u iznos od 225 milijuna kuna u apoenima od 1,00 kune, na rok od 364 dana od dana izdavanja uz prosječni nominalni prinos od 8,4% (2007:4,13%) godišnje.

Kreditni banaka su osigurani mjenicama i hipotekom na nekretninama, postrojenjima i opremi te ulaganjima u nekretnine (bilješka 16).

Na dan 31. prosinca 2008. godine obveze za kamate po dugoročnim i kratkoročnim kreditima iznosile su 8.367 tisuće kuna (2007: 4.843 tisuća kuna), (bilješka 28).

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2008.

BILJEŠKA 26 – POSUDBE (nastavak)

Posudbe Grupe u iznosu od 388.803 tisuća kuna (2007.: 403.562 tisuća kuna) izložene su promjenama kamatne stope, budući da je ugovorna kamatna stopa promjenjiva. Ostale posudbe imaju fiksne kamatne stope i izložene su promjenama kamatne stope po dospelju glavnice.

Izloženost posudbi promjenama kamatne stope na dan bilance je kako slijedi (preostale posudbe iskazane su po fiksnim stopama):

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
1 mjesec	205.022	-
3 mjeseca	105.978	248.103
6 mjeseci	67.803	40.104
12 mjeseci	10.000	10.000
5 godina	-	105.355
	<u>388.803</u>	<u>403.562</u>

Knjigovodstvena vrijednost dugoročnih posudbi Grupe približno je jednaka fer vrijednosti jer su iskazane kamatne stope približne tekućim tržišnim kamatnim stopama.

Otplatni plan dugoročnih kredita i financijskog najma je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Kredit u korištenju	-	48.710
Između 1 i 2 godine	50.128	48.494
Između 2 i 5 godina	88.989	58.380
Preko 5 godina	49.331	39.643
	<u>188.448</u>	<u>195.227</u>

Posudbe su denominirane u valutama kako slijedi:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
EUR	369.525	251.590
CHF	5.229	6.800
USD	99.501	-
HRK	468.747	276.809
	<u>943.002</u>	<u>535.199</u>

Posudbe s valutnom klauzulom uključene su u kunske kredite.

BILJEŠKA 27 – ODGOĐENI PRIHODI

Odgođeni prihodi su nastali tijekom 2008. godine kod financijskog najma (bilješka 26) prilikom kojeg je Grupa imovinu sadašnje knjigovodstvene vrijednosti 126.440 tisuća kuna prodala za 215.774 tisuća kuna i ostvarila dobit od 89.334 tisuća kuna koja se tijekom najma umanjuje za pripadajući iznos amortizacije po toj imovini. Na dan 31. prosinca 2008. godine iskazano je ukupno 83.599 tisuća kuna, od čega se na kratkoročni dio odgođenih prihoda odnosi 6.211 tisuća kuna.

BILJEŠKA 28 – OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Obveze prema dobavljačima u zemlji	605.835	318.286
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	256.225	125.655
	862.060	443.941
Primljeni predujmovi za ugovore o izgradnji	50.624	176.158
Predujmovi	22.694	52.793
Plaće	14.663	16.532
Porezi i doprinosi	17.885	12.008
Dividende (bilješka 14)	1.947	1.312
Obveze za kamate	8.367	4.843
Obveze za porez na dodanu vrijednost	-	25.865
Obveze po mjenicama (i)	37.736	-
Odgođeni prihodi (bilješka 27)	6.211	-
Ostale obračunate i druge obveze	8.043	16.593
	1.030.230	750.045

- (i) Obveze po mjenicama odnose se na financiranje uz diskont od 4,31% s dospijećem u siječnju 2009. godine kada je obveza i podmirena.

BILJEŠKA 29 – REZERVIRANJA

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>Jubilarne nagrade</u>	<u>Otpremnine</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Na dan 1. siječnja 2008.	4.090	2.450	-	6.540
Nova rezerviranja	829	121	287	1.237
Ukidanje rezerviranja	-	(33)	-	(33)
Iskorišteno tijekom razdoblja	(461)	(94)	-	(555)
Stanje 31. prosinca 2008.	4.458	2.444	287	7.189

Otpremnine za mirovine

Prema Kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplatiti otpremninu zaposleniku u trenutku njegova umirovljenja. Obveza se obračunava od strane neovisnih aktuara. Značajne pretpostavke koje je koristio aktuar su kako slijedi: godišnja stopa odlazaka zaposlenika od 0,89% (2007.: 0,88%), diskontna stopa 6,4% godišnje(2007.: 5,4%); dob odlaska u mirovinu je određena za svakog zaposlenika posebno uzimajući u obzir njegovu sadašnju dob i ukupno ostvareni staž (u prosjeku dob umirovljenja za muškarce korištena u izračunu iznosi 62 godine, a za žene 58 godina).

Jubilarne nagrade

Ovo rezerviranje odnosi se na procijenjena dugoročna primanja zaposlenih vezana za jubilarne nagrade kako je definirano u Kolektivnom ugovoru.

Ostala rezerviranja

Ova rezerviranja se odnose na potencijalne obveze po danim garancijama za kvalitetu radova po izvršenim radovima u Crnoj Gori.

BILJEŠKA 30 – STJECANJE

Grupa je u veljači 2007. godine stekla 88,83% udjela u društvu Tvornica istegnutih metala d.d., Topusko (TIM d.d., Topusko), specijalizirano za proizvodnju istegnutih metala i ograda. Stečeno društvo doprinijelo je konsolidiranom rezultatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2007. prihodom u iznosu od 30.616 tisuća kuna i dobiti za godinu u iznosu od 513 tisuća kuna. Da je Društvo stečeno na dan 1. siječnja 2007. godine, konsolidirani prihod za godinu koja je završila 31. prosinca 2007. bio bi 2.271 tisuća kuna veći, dok bi dobit prije poreza bila 1.040 tisuća kuna manja od ostvarene.

Detalji neto imovine i goodwilla su kako slijedi:

Trošak stjecanja	25.997
Fer vrijednost neto stečene imovine	(22.651)
Goodwill	3.346

Imovina i obveze na dan 31. prosinca 2006. godine proizašle iz stjecanja je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Novac	2.220	2.220
Materijalna imovina	11.686	25.468
Zalihe	9.537	9.537
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	9.621	9.530
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(8.318)	(8.318)
Posudbe	(12.938)	(12.938)
Neto imovina	11.808	25.499
Manjinski udio (11,17%)		(2.848)
Neto stečena imovina		22.651
Trošak stjecanja plaćen u gotovini		25.997
Stečeni novac i novčani ekvivalenti		(2.220)
Gotovina korištena u stjecanju		23.777

BILJEŠKA 31 – NOVČANI TOK GENERIRAN IZ POSLOVANJA

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>Bilješka</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Dobit prije oporezivanja		110.517	101.811
Usklađenja za:			
Amortizacija	15,16	49.980	42.082
Nerealizirane tečajne razlike		(2.081)	(3.028)
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme	9	1.686	2.473
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca	9	2.599	800
Umanjenje vrijednosti zaliha	9	298	247
Rezerviranje za dugoročna primanja zaposlenih		649	(733)
Gubitak/(dobit) od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		237	(650)
Manjinski interes		(184)	6.322
Dobici od svođenja na fer vrijednost	10	-	(123)
Prihodi od kamata		(6.616)	(6.723)
Rashodi od kamata	11	50.884	25.228
Ostalo		25	-
		<u>97.477</u>	<u>65.895</u>
Promjene na obrtnom kapitalu:			
Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(311.837)	(191.990)
Zaliha		(479.101)	(62.272)
Obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		<u>354.049</u>	<u>428.225</u>
Neto novčani tok (korišten u) /generiran iz poslovanja		<u>(228.895)</u>	<u>341.669</u>

Prodaja nekretnina, postrojenja i opreme u novčanom toku sastoji se od sljedećeg:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.686	2.473
Neto (gubitak)/dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 10)	(237)	650
	<u>1.449</u>	<u>3.123</u>

BILJEŠKA 32 – TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANKAMA

U okviru osnovne djelatnosti Društvo obavlja poslove s povezanim strankama, koji uključuju kupnju robe i usluga, te kreditne odnose. Osim podružnica koje su prikazane u bilješki 18, povezane strane Društva su Uprava i izvršni direktori Društva.

Stanja na kraju godine koja su rezultat transakcija s podružnicama su kako slijedi:

Prihodi i rashodi

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Prihodi od prodaje	300.581	143.753
Prihodi od najma	26.548	15.540
Prihodi od prodaje nekretnina	4.685	-
	<u>331.814</u>	<u>159.293</u>
Troškovi materijala i usluga	154.575	31.456
Kooperantske usluge	93.001	103.451
Ostali poslovni rashodi	20.007	1.808
	<u>267.583</u>	<u>136.715</u>

Potraživanja, obveze i krediti

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Potraživanja od kupaca	130.171	76.793
Ostala potraživanja	28	1.105
Dani kratkoročni krediti	3.340	9.402
	<u>133.539</u>	<u>87.300</u>
Obveze prema dobavljačima	130.219	76.599
	<u>130.219</u>	<u>76.599</u>

Stanja na kraju godine koja su rezultat transakcija s menadžmentom su kako slijedi:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Prihodi i rashodi		
Plaće	10.371	8.834
Doprinosi	4.819	3.932
	<u>15.190</u>	<u>12.766</u>
Prihodi od kamata	43	41
Dani krediti		
ESOP i stambeni krediti	1.166	1.045

BILJEŠKA 33 – POTENCIJALNE I PREUZETE OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2008. godine Grupa ima sklopljene ugovore čije je izvršenje počelo ali nije dovršeno. Troškovi koji tek trebaju nastati po ovim ugovorima procijenjeni su na iznos od 3.883.680 tisuća kuna (2007.: 2.231.398 tisuća kuna). Za sve izvršene radove Grupa garantira rokove i kvalitetu izvedbe.

Tijekom redovnog poslovanja, Grupa je imala nekoliko sudskih sporova, bilo kao tužitelj ili kao tuženik. Prema mišljenju Uprave i pravnog savjetnika, ti sudski sporovi neće rezultirati značajnim gubicima.